

FEM GARROTXA

PLA ESTRATÈGIC PARTICIPATIU
GARROTXA 2020 - 2030

Consell Comarcal de la Garrotxa

Finançat pel Consell Comarcal de la Garrotxa,
amb el suport de la cooperativa sense ànim de lucre Resilience.Earth.

CONTINGUT I REDACCIÓ

I les més de 6.500 persones de la Garrotxa que van participar activament en el procés participatiu Fem Garrotxa i, en especial, la Comissió de Seguiment i Avaluació i la Comissió Estratègica i Tècnica de la Garrotxa que van coordinar la redacció participada d'aquest document.

Les comissions darrera d'aquest pla estratègic volem recordar i agrair al nostre company i amic Pere Bahí, una persona clau perquè el Fem Garrotxa tirés endavant, qui ens ha deixat de manera inesperada el 12 de febrer del 2022.

Gràcies Pere, per compartir amb nosaltres de manera generosa el teu temps i la teva creativitat, sense límits i sense mandra. La teva actitud ens ha inspirat a ser més resilents, més dialogants i més optimistes, valors clau per aquest procés comunitari. El Fem Garrotxa està ple de tu.

Treballarem perquè el teu esperit, bonhomia, constància i entusiasme ens acompanyi al llarg de tot el procés que ara iniciem. Tu creies profundament amb el potencial de transformació d'aquest projecte sobre el nostre territori, quelcom que comparteix cada vegada més gent de la nostra comunitat.

Fins sempre, ja et trobem a faltar.

Il·lustracions: Vanesa Freixa Riba

Maquetació i disseny dels nous pictogrames ODG: Resilience.Earth

Per a qualsevol pregunta o aportació sobre el document i el procés,
teniu a la vostra disposició el mail info@femgarrotxa.cat

Presentació	6
La metodologia de treball	7
El Fem Garrotxa; una manera diferent d'abordar un Pla estratègic	8
L'ODSG: el sistema de seguiment i avaluació del Fem Garrotxa	9
La gestió i l'evolució temporal del Fem Garrotxa	9
El Fem Garrotxa i la visió sistèmica	10
Si som Garrotxa, Fem Garrotxa!	12
Eix estratègic 1: Planeta	14
Objectiu Operatiu 1.1 Reducció del metabolisme social	15
1.1.1. Exercir i exigir vigilància sobre la producció i consum de productes	15
1.1.2. Promoure el consum responsable envers el territori i per a la sostenibilitat	15
1.1.3. Millorar l'eficiència en els serveis bàsics (energia, aigua i residus)	16
1.1.4. Reduir, valoritzar i circularitzar la gestió de residus	16
Objectiu Operatiu 1.2 Biodiversitat i regeneració	17
1.2.1. Establir l'equilibri ecosistèmic i protegir les dinàmiques naturals dels ecosistemes ..	17
1.2.2. Potenciar la biodiversitat i els serveis ecosistèmics	18
1.2.3. Dotar d'eines de gestió a tots els sistemes naturals de la comarca	18
1.2.4. Millorar el coneixement i la formació en biodiversitat, geodiversitat i sostenibilitat.	19
1.2.5. Donar rellevància a tots els hàbitats, minoritaris, majoritaris, permanents o efímers i mantenir-hi una relació respectuosa i sostenible	19
Objectiu Operatiu 1.3 Aigua neta i sanejament	20
1.3.1. Garantir la gestió eficient i sostenible de l'aigua com a servei ecosistèmic	20
1.3.2. Garantir servei eficient en gestió d'abastament d'aigua	20
1.3.3. Garantir un servei eficient en gestió de sanejament	21
1.3.4. Garantir l'accessibilitat al recurs de l'aigua	21
Objectiu Operatiu 1.4 Sobirania alimentària	22
1.4.1. Replantejar el model agrari cap a una visió més sostenible i estable	22
1.4.2. Incrementar la superfície agrària útil	23
1.4.3. Creació de valor afegit en els productes alimentaris	23

Eix estratègic 2: Persones	24
Objectiu Operatiu 2.1 Drets socials	25
2.1.1. Garantir que tothom tingui una renda suficient	25
2.1.2. Defensar els drets de les persones en situació administrativa irregular	25
Objectiu Operatiu 2.2 Acció comunitària	26
2.2.1. Reconèixer i respectar la diversitat cultural i de creences, i combatre el racisme en totes les seves formes	26
2.2.2. Reconèixer i respectar les diversitats sexual, afectiva i de gènere	26
2.2.3. Reconèixer i respectar la diversitat funcional i facilitar l'autonomia personal	27
2.2.4. Promoure la convivència i el veïnatge	27
2.2.5. Potenciar el voluntariat i l'associacionisme	27
2.2.6. Cogestionar l'equitat d'oportunitats per infants i joves, amb infants i joves	28
Objectiu Operatiu 2.3 Habitatge digne	29
2.3.1. Garantir el dret i accés a un habitatge digne	29
2.3.2. Adaptar els habitatges i l'espai públic a les necessitats de les persones i la comunitat	30
2.3.3. Promoure altres models d'habitatge, com ara cessió d'ús i cooperatives d'habitatge .	30
2.3.4. Limitar l'ocupació de sòl per a nous habitatges	30
Objectiu Operatiu 2.4 Benestar personal i comunitari	31
2.4.1. Garantir que totes les actuacions comarcals integrin la salut	31
2.4.2. Cocrear hàbits comunitaris per la salut integral	31
2.4.3. Enfortir la salut mental i el benestar emocional	32
2.4.4. Garantir l'equitat en l'accés als serveis de salut de qualitat	33
2.4.5. Gestionar l'entorn natural i espais públics com a una expressió de la salut comunitària	33
Objectiu Operatiu 2.5 Educació inclusiva	34
2.5.1. Disposar d'un pla estratègic comarcal d'Educació 360° que inclogui la inclusió, la qualitat educativa i l'educació al llarg de la vida	34
2.5.2. Cocrear un model educatiu obert, inclusiu i transformador	35
2.5.3. Crear itineraris formatius professionalitzadors	35
2.5.4. Desenvolupar competències i habilitats per una ciutadania de ple dret	35
Objectiu Operatiu 2.6 Cultura Transformadora	36
2.6.1. Garantir el dret a la cultura	36
2.6.2. Expressar la cultura des de totes les seves diversitats	36
2.6.3. Democratitzar la cultura i la seva governança	37
2.6.4. Articular l'ecosistema cultural i les seves infraestructures	37
2.6.5. Augmentar el valor de la cultura	37

Eix estratègic 3: Prosperitat	38
Objectiu Operatiu 3.1 Sobirania energètica	39
3.1.1. Augmentar l'autonomia en la producció energètica neta	39
3.1.2. Optimitzar i millorar l'eficiència energètica	39
3.1.3. Monitorar i disminuir les emissions de CO ₂	40
3.1.4. Generar estratègies i eines per a la transició energètica	40
3.1.5. Garantir l'accés universal a l'energia	40
Objectiu Operatiu 3.2 Ocupabilitat significativa	41
3.2.1. Garantir l'accés a l'ocupació digna i de qualitat	41
3.2.2. Treballar per una vida laboral significativa	42
3.2.3. Cogestionar amb les persones involucrades les diverses situacions d'atur	42
3.2.4. Conciliar la vida familiar i laboral	42
3.2.5. Ampliar i diversificar l'oferta de la formació professionalitzadora	43
3.2.6. Obrir el model de governança en el treball	43
3.2.7. Modernitzar la producció cap a un model més sostenible i cogestionat	43
Objectiu Operatiu 3.3 Indústria resilient	44
3.3.1. Fer evolucionar la indústria comarcal perquè esdevingui líder en la transició ecosocial amb una mirada al canvi climàtic	44
3.3.2. Desenvolupar models industrials i productius oberts, distribuïts i d'èxit	44
3.3.3. Potenciar la regeneració del sector agrícola, ramader i forestal	45
Objectiu Operatiu 3.4 Emprenedoria i innovació	46
3.4.1. Potenciar l'emprenedoria individual i col·lectiva	46
3.4.2. Potenciar la innovació en tots els camps de la producció i els serveis	46
Objectiu Operatiu 3.5 Infraestructures adequades	47
3.5.1. Democratitzar la planificació i el disseny de les infraestructures	47
3.5.2. Garantir la resiliència de les infraestructures	48
3.5.3. Gestionar la distribució territorial d'infraestructures i serveis	48
3.5.4. Gestionar els riscos per augmentar la resiliència	48
Objectiu Operatiu 3.6 Serveis en equilibri amb el territori	49
3.6.1. Desenvolupar els plans de turisme sostenible (CETS)	49
3.6.2. Disminuir les externalitats directes i indirectes en la prestació dels serveis	49
Objectiu Operatiu 3.7 Mobilitat sostenible	50
3.7.1 Gestionar el model de mobilitat actual per fer-lo més accessible i eficient	50
3.7.2 Experimentar en noves propostes de mobilitat per catalitzar la transició cap a la sostenibilitat	50

Eix estratègic 4: Pau i Partenariat	51
Objectiu Operatiu 4.1 Governança participativa i transparent	52
4.1.1. Assegurar la inclusivitat i la transparència de la informació rellevant per a la governança	52
4.1.2. Articular una xarxa transsectorial, descentralitzada i distribuïda, per a la presa de decisions en relació amb el PEP-G i el desenvolupament territorial	52
4.1.3. Incrementar la corresponsabilitat i la cogestió entre l'administració i els diferents sectors	53
Objectiu Operatiu 4.2 Drets i justícia social	54
4.2.1. Defensar i consolidar els drets i deures de la ciutadania	54
4.2.2. Enfortir les polítiques de justícia social i de participació	54
4.2.3. Desenvolupar una estructura de justícia restaurativa liderada per actors locals	55
Objectiu Operatiu 4.3 Comunicació plural i veraç	56
4.3.1. Assegurar la pluralitat i diversitat informativa	56
4.3.2. Garantir la veracitat informativa	56
4.3.3. Garantir la comunicació inclusiva	57
Objectiu Operatiu 4.4 Institucions articulades i àgils	58
4.4.1. Adaptar i agilitzar l'Administració pública per fer front al context del canvi global .	58
4.4.2. Fer l'administració més transparent i oberta	58
4.4.3. Coordinar de manera transversal i col·laborativa les diferents administracions perquè treballin per objectius en lloc de fer-ho per departaments	59
Glosari	60

PRESENTACIÓ

Teniu a les vostres mans un document únic; una brúixola que ha de guiar el desenvolupament de la Garrotxa els proper anys, una guia creada de manera participativa i activa per moltes persones de la comarca.

El Fem Garrotxa es presenta en format de Pla estratègic comarcal 20-30, però és molt més que això, lluny de la convencionalitat, aquest és un document que recull les aspiracions de la població de la Garrotxa, creat a partir de les veus del territori, des de les més expertes fins les que, segurament mai no havien participat ni havien sigut escoltades.

El Fem Garrotxa és un procés de totes les persones de la comarca, ordenat en eixos estratègics, objectius operatius, reptes i accions. Tot això té poc sentit sense la implicació, la voluntat en la implementació, la cooperació, el respecte i la corresponsabilitat que puguem exercir els garrotxins i les garrotxines per garantir-ne un desenvolupament efectiu. L'eslògan emprat al llarg dels mesos de procés participatiu "Si som Garrotxa, fem Garrotxa!", ha de seguir ben present per donar sentit a la feina feta i a la que es farà; al mateix temps, cal considerar que "si no som nosaltres, qui serà?".

El camí que ens porta fins aquí té l'inici en l'encàrrec del president del Consell Comarcal de la Garrotxa, Santi Reixach Garriga, que va demanar de buscar una estratègia per fer front, amb garanties, als problemes complexos que es presenten actualment a les nostres societats, una mirada al present i al futur. Va demanar, també, establir un sistema de suport a la decisió basat en la confiança i la col·laboració entre els diversos actors de la comarca.

Pensant com resoldre aquesta demanda, ens vam adonar que les estratègies que fins ara s'havien utilitzat per fer front als problemes ja no resultaven efectives per resoldre els problemes d'elevada complexitat que avui i en el futur ens tocarà d'afrontar. Les eines de què disposem estan pensades per segmentar i simplificar els problemes, afrontant-ne la resolució per parts, una lògica de pensament que també es transcriu cap a la lògica organitzativa. És així com ens trobem amb una organització estructurada en seccions i grups de treball estancs preocupats per resoldre i entendre una única part del problema, en la qual s'obvia una visió conjunta de la realitat i no es determina si les solucions proposades tenen afectacions negatives envers el conjunt.

Un dels objectius principals del Pla estratègic és buscar estratègies de resolució que abordin les solucions als problemes de manera global, i no s'oblidin de les interaccions dels diversos segments ni de les dinàmiques externes que hi tenen relació i interactuen. Creiem que ens cal tenir la visió holística i sistèmica de la realitat ben present per resoldre realment els problemes. Així doncs, ens cal modificar tant el model de funcionament de les nostres estructures, com ser capaços d'avançar l'interès comunitari per sobre dels interessos individuals.

És així com es planteja el Fem Garrotxa, amb la voluntat de posar en marxa una metodologia que ens ajudi a tirar endavant un procés amb noves eines i estratègies de present i de futur per a la Garrotxa.

La Missió, el propòsit del Fem Garrotxa:

El Fem Garrotxa proposa, per tant, una metodologia necessita disposar d'una eina que estableixi les bases per transformar el territori i la seva governança, per construir un model sostenible i regeneratiu. Aquest document permetrà treballar de manera coordinada i participativa entre tots els actors del territori, amb transparència, equitat i el màxim consens possible, mitjançant un procés de revisió i avaluació contínua.

LA METODOLOGIA DE TREBALL

Dels ODS als objectius de desenvolupament de la Garrotxa (ODG)

El Fem Garrotxa es desenvolupa sobre la base del Objectius de desenvolupament sostenible (ODS) de l'Agenda 2030 de l'ONU, una proposta configurada per 17 objectius i que estimula l'acció en 5 esferes de vital importància: persones, planeta, prosperitat, pau i aliances.

Des d'un inici es va veure que els indicadors i tot el sistema de seguiment pensat pels ODS no encaixava de manera efectiva ni eficient a la nostra comarca: la seva amplitud d'avaluació i la dificultat de disposar de dades territorials certes feia difícil poder calcular els proposats a un nivell europeu o, fins i tot, català, a més del fet que es considera que molts tenen poca rellevància en el nostre entorn territorial. Això ha portat a la necessitat de revisar i repensar els objectius de sostenibilitat que la nostra comarca necessita.

És per aquesta raó que, després d'un procés de participació ciutadana i un ampli treball tècnic, s'han adaptat els 17 ODS a un total de 21 objectius de desenvolupament de la Garrotxa (ODG), organitzats en 4 eixos (planeta, persones, prosperitat i governança), que permeten poder actuar de manera eficient al nostre territori. Els 21 ODG engloben un total de 80 reptes i fins a 340 accions clau que queden recollits en aquest document. Tot plegat dona com a resultat un nombre elevat d'accions efectives que caldrà implementar i desenvolupar (calculem que per sobre de les 1.000) que han de ser proposades, executades i fins i tot finançades pels diferents actors del projecte, amb l'única premissa de permetre complir amb la resolució dels reptes proposats i d'aquesta manera assolir els objectius previstos en el Pla estratègic.

Entenem que aquest canvi estratègic i d'orientació és important per poder encaixar l'estratègia dissenyada a la Garrotxa amb els ODS de l'ONU. El que pretén la comarca és disposar d'una eina de suport a la decisió per resoldre les situacions presents i futures d'elevada complexitat amb el màxim consens possible i avançar cap a la sostenibilitat de tot el territori. Per fer-ho possible, s'ha de fer una anàlisi sistèmica de totes les propostes i solucions proposades, i és per això que s'ha dissenyat d'articular una fórmula de treball que permet establir la interacció entre tots i cada un dels reptes i les accions clau definits, i que permet veure els graus d'afectació que pot comportar i els aspectes que es veuran afectats per la seva implementació (per a més informació, vegeu apartat El Fem Garrotxa i la visió sistèmica). Una informació que permetrà decidir la conveniència, la necessitat, les mesures correctores o el desistiment de l'acció.

La veu de la comarca; el procés participatiu Fem Garrotxa

El Fem Garrotxa s'ha articulats sobre un procés de participació ciutadana ampli i obert. Aquest procés s'ha fonamentat en la resposta a enquestes massives (fins a 2.200 respostes), la realització d'enquestes personalitzades (fins a 150 respostes), la participació en 16 taules temàtiques lligades als ODS (amb 600 persones participants) i més de 3.000 reproduccions de les gravacions de les taules temàtiques. A més, els 21 municipis de la comarca hi han participat de manera activa i implicada des d'un inici (3 reunions d'alcaldis i consells d'alcaldes), 30 entitats públiques del territori, 23 centres educatius (2 trobades amb els directius del 57 centres educatius de la comarca i 240 respostes en els tallers fets amb infants i joves). El nivell de participació global és de fins a 6.500 persones, un 11,3% de la població de la comarca, amb una representativitat territorial remarcable, una dada del tot exitosa quan parlem de participació.

Representant-nos; les comissions del Fem Garrotxa

El Fem Garrotxa es desenvolupa gràcies a la feina de moltíssimes persones, però destaquem la implicació de dues comissions que han fet possible la gestió del projecte en la seva fase de creació: la Comissió Estratègica (CEG), formada per 7 persones encarregades d'assumir la creació de la metodologia, el desenvolupament del procés participatiu, la presentació i validació de l'estratègia i la creació i manteniment de la comunitat tècnica. La Comissió Ciutadana (CSA), formada per 13 persones que recullen la diversitat cultural i social de la Garrotxa. Una comissió encarregada d'assumir la validació de la diagnosi de l'estat de la comarca, definir les línies estratègiques de treball, definir les accions per desenvolupar les línies estratègiques i validar el contingut del Pla estratègic.

Alhora, destaquem l'adaptació d'una eina específica de seguiment, control i avaluació que és l'Observatori per al desenvolupament sostenible de la Garrotxa (ODSG). Una eina ja existent abans del Fem Garrotxa, però reconvertida per tal de poder fer l'avaluació i seguiment dels objectius operatius, reptes i accions clau definits al nou Pla estratègic. Per fer possible l'ODSG es compta amb la col·laboració d'una comunitat tècnica que proporciona les dades i amb un sistema de recollida i elaboració de la informació que vol actuar com a quadre de comandament de tot el sistema.

EL FEM GARROTXA; UNA MANERA DIFERENT D'ABORDAR UN PLA ESTRATÈGIC

Aquest projecte no es pot entendre com un Pla estratègic clàssic en què la mateixa Administració, amb més o menys participació, duia a terme una diagnosi de la realitat i proposava un seguit d'actuacions que volien complir amb una visió estratègica de futur, restringida com a molt als participants en la definició del projecte. El Fem Garrotxa es parteix de la voluntat i les esperances d'una part important de la població que ha manifestat els seus interessos i la seva visió de com voldria que evolucionés la comarca cap a un futur més sostenible. Inicialment s'havia plantejat un marc temporal de deu anys (2020-2030), i s'havia fet d'aquesta manera aprofitant la coartada formal de treballar sobre la base de l'Agenda 2030 de l'ONU; no obstant això, el model que s'ha estructurat s'ha d'entendre com totalment atemporal, donat que la revisió i l'adequació del programa general es pot fer cada vegada que sigui necessari.

Això és possible donades les eines de seguiment i avaluació que s'han dissenyat: D'una banda tenim l'Observatori per al desenvolupament sostenible de la Garrotxa (ODSG), que té una periodicitat anual i ha de donar una visió clara de quins són els principals punts de conflicte i quins els incompliments respecte a les propostes dels reptes, per tant, ens dona pistes clares sobre el que cal treballar i millorar en un futur. D'altra banda tenim la Comissió de Seguiment i Avaluació (CSA), que serà l'encarregada de posar sobre la taula i evidenciar les discrepàncies que es puguin presentar entre la programació feta i les necessitats derivades de la realitat de cada moment.

L'ODSG: EL SISTEMA DE SEGUIMENT I AVALUACIÓ DEL FEM GARROTXA

El seguiment i avaluació del projecte es fa per mitjà de l'Observatori per al desenvolupament sostenible de la Garrotxa (ODSG), que té una publicació anual i que permet veure de manera ràpida i efectiva el compliment o incompliment dels reptes i les accions clau proposats.

Les propostes de canvi i evolució del document sorgeixen de l'avaluació formal per part de les estructures polítiques -Consell d'alcaldes de la Garrotxa i ajuntaments- i de la Comissió de Seguiment i Avaluació (CSA), uns canvis que poden anar des de la prioritització d'actuacions a un ritme determinat, a l'abandonament o introducció de noves accions clau, o fins i tot de reptes per poder complir els objectius proposats.

De manera formal, els objectius operatius definits haurien de ser vàlids fins a la data de 2030; arribat aquest moment, caldrà replantejar si encara ens són útils, si cal canviar els reptes i els rangs de compliment o si cal canviar els mateixos objectius. No obstant, res no impedeix que es puguin canviar els objectius abans de la data definida, ara bé, caldrà que es tingui l'acord majoritari de tots els implicats,.

LA GESTIÓ I L'EVOLUCIÓ TEMPORAL DEL FEM GARROTXA

El Fem Garrotxa proposa una estructura de manteniment que segueix la voluntat de mantenir els controls, seguiments i avaluacions a llarg termini del objectius i reptes proposats. Una estructura capaç de poder replantejar les estratègies de futur sempre que es vegi necessari i amb la profunditat que demanin les circumstàncies; per tant, esdevé una estratègia efectiva per permetre l'adaptació als canvis futurs. Ha de permetre el manteniment i seguiment amb una estructura de personal mínima. Cal tenir en compte que la gestió dels ODG ha de dependre directament de la presidència del Consell Comarcal de la Garrotxa com una entitat independent i no influenciable, i que té autoritat i ascendència reconeguda davant dels diversos grups que conformen la comunitat tècnica i la resta d'actors implicats en el projecte.

L'Observatori per al desenvolupament sostenible de la Garrotxa (ODSG) es veu com l'eina encarregada de recollir, elaborar i gestionar la informació de seguiment i control generada per la comarca en el marc del Fem Garrotxa i emetre anualment un informe d'evolució de seguiment i desenvolupament del projecte.

La informació per elaborar actualment l'ODSG procedeix de diverses fonts: sistemes de dades generals com l'IDESCAT, OTMP o AQUAS; de dades locals com ajuntaments i el Consell Comarcal de la Garrotxa; dels serveis sectorials com DinàmiG, CASG, SIGMA, ADRINOC o Turisme Garrotxa; de les activitats econòmiques de la comarca i, en un futur, informacions de caràcter personal a través de l'aplicació de ciència ciutadana o enquestes. Tota aquesta informació és necessària per poder fer el seguiment i avaluació de les accions clau i els reptes proposats.

Per fer la recopilació de dades d'una manera eficient, es busca que les dades formin part dels quadres de comandament dels serveis tècnics implicats, per fer més robusta, fiable i continuada la provisió de la informació.

Les dades es recullen en una base de dades globals crues, que en faciliten una gestió posterior; la captura d'aquestes dades es fa a través de fonts diverses i pot ser mitjançant la creació d'API's (es vol que sigui així en el major nombre de casos possibles), extracció cartogràfica o entrades manuals al sistema per part dels tècnics acreditats per fer-ho.

Les dades de la base de dades són les que s'utilitzaran en el motor d'indicadors per tal de fer els càlculs i generar els indicadors que donen idea de l'evolució i seguiment dels reptes i les accions clau.

La presentació de les dades es fa gràcies al mòdul de presentació, que es conforma en tres visualitzacions diferents: numèrica (gràfica), cartogràfica (mapa) o semafòrica (visualització de les dades segons els rangs de compliment dels reptes i accions clau definit en el programa).

La gestió de les dades es proposa d'aquesta manera per assumir que avui tenim una informació i un coneixement respecte al compliment dels indicadors proposats més aviat escàs; al seu torn, no tenim del tot clar que els indicadors triats siguin els millors per donar resposta als reptes plantejats. Sembla convenient, doncs, començar amb els coneixements de què disposem. El fet de separar el motor d'indicadors de la base de dades vol donar més agilitat i seguretat de futur a tot el model, ja que disposar de manera separada la informació ens permet canviar el càlcul, l'algoritme, l'indicador i, de manera automàtica, tenir els nous valors de tota la sèrie històrica. Per tant, ens permetrà en un futur millorar el coneixement i comparar realitats que avui dia encara no tenim clares.

EL FEM GARROTXA I LA VISIÓ SISTÈMICA

Com ja s'ha explicat anteriorment, l'enfocament de manera parcial dels problemes ja no en permet la resolució, però ens trobem que els objectius es presenten de manera individual; així doncs, en realitat no es poden enfocar d'aquesta manera i obliguen a una visió sistèmica de tots. Aquesta nova manera d'enfocar la globalitat és sens dubte molt més complexa, però ens ha d'ajudar a donar millors respostes a les problemàtiques complexes amb què ens enfrontarem en el futur. És una nova manera de treballar a la qual no estem acostumats. Les nostres organitzacions s'han estructurat temàticament i amb el pas del temps s'han acostumat a resoldre els encàrrec que tenien de manera individual i parcial; els nostres equips treballen de forma aïllada i, tot i tenir un bon o alt nivell d'especialització, no perceben ni exploren les afectacions que les accions que proposen o desenvolupen poden tenir en el conjunt de la comarca i per a la sostenibilitat.

Al Fem Garrotxa, aquesta problemàtica l'abordem des d'un punt de vista d'interrelacions creuades entre els diferents objectius, de manera que s'estudien els efectes de donant (efectes que l'objectiu o repte estudiat pot tenir en altres objectius o reptes) i de receptor (conseqüències que l'objectiu o repte pot rebre per part d'altres objectius o reptes). Aquesta dinàmica genera una matriu d'interrelacions que cal tenir molt present en el moment d'avaluar les accions proposades. Cal tenir en compte l'elevada complexitat que es genera en la matriu, ja que no només interaccionen els objectius, els reptes i les accions, sinó que en funció del seu grau de compliment, la intensitat de les interaccions varia.

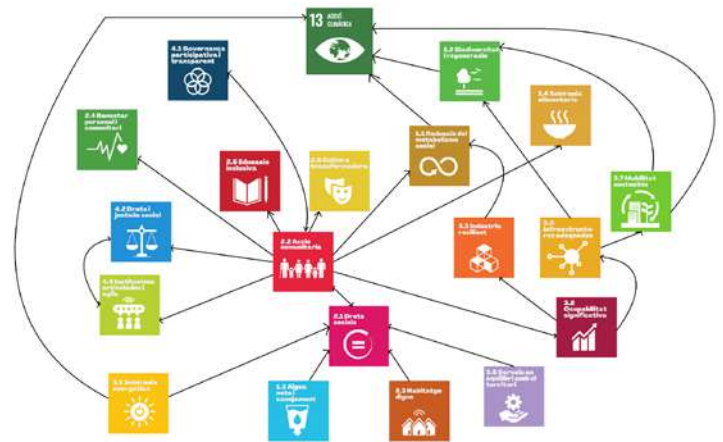
Les relacions que es donen s'han d'avaluar en relació amb els rangs definits en les eines de seguiment (per una gran part de casos recollits com: òptim, acceptable, regular i deficient) i també sota la consideració de donants o receptors. És fàcil veure que en aquestes circumstàncies la complexitat de tot el procés augmenta de manera significativa i que caldrà disposar d'eines matemàtiques i estadístiques de suport a la diagnosi per fer possible l'anàlisi de les dades generades.

Aquesta és la que pensem que ha de ser una de les tasques assignades a l'ODSG: respondre i emetre judicis fonamentats amb la informació disponible respecte a les propostes d'accions i actuacions que es puguin proposar, sempre en relació amb l'avanç cap a una major sostenibilitat del territori.

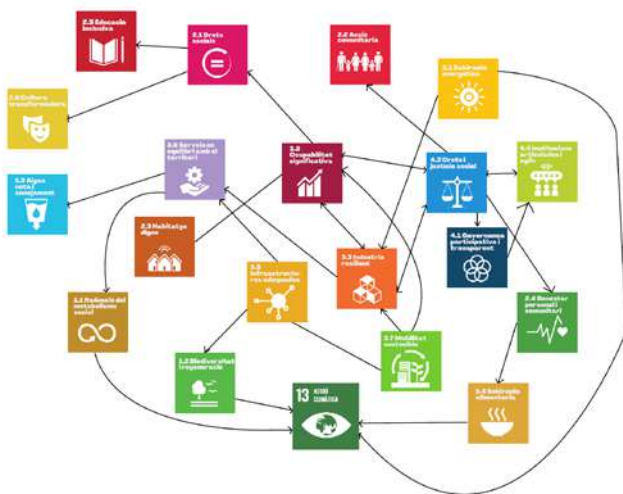
Matriu biofísica

Matriu social

Matriu econòmica

Matriu de governança

Les imatges representen les relacions que s'han identificat fins ara pel que fa als objectius, mostrats en quatre supòsits determinats, considerant la matriu social, la matriu biofísica, la matriu econòmica i la matriu de governança; les figures no volen ser definitives, sinó que tenen la funció de permetre visualitzar i exemplificar la complexitat del que es proposa.

SI SOM GARROTXA, FEM GARROTXA!

Cal entendre que la implicació en el desenvolupament del Fem Garrotxa no correspon de manera directa a uns interlocutors determinats; així doncs, el desenvolupament real del projecte correspon a tota la població de la comarca. Cada persona, grup, associació o ens, en funció de la seva responsabilitat, afinitat, recursos, voluntats i compromís, pot proposar i assumir el desenvolupament d'accions que permetin avançar en el compliment dels reptes recollits. Aquesta dinàmica de treball, diferent de la seguida fins avui dia, permet que totes les persones de la Garrotxa tinguem responsabilitats directes respecte al compliment del projecte i, per tant, tots plegats serem interpel·lats de manera contínua en la resolució dels reptes.

Ciudadans, empreses, entitats i Administració han d'informar l'ODSG dels resultats de les accions que emprenen en el marc del Fem Garrotxa, una obligació addicional d'aportació d'informació i dades que permet avaluar les accions en relació amb el compliment dels objectius i reptes. Tot i l'aprovació del Pla per part dels òrgans polítics de la comarca, això no els obliga al compliment de tots els reptes més enllà d'aquells que els estan directament assignats. El compromís de desenvolupament conjunt del Pla porta a un repartiment de les obligacions de compliment dels objectius i els reptes, de forma individual, cooperativa, compartida o mancomunada entre tots els actors que se senten interpel·lats i implicats en cada un dels reptes i objectius.

El canvi real i estratègic en aquest procés s'ha de veure amb el control mutu que podem exercir sobre la resta i, per tant, també sobre nosaltres, i que ens obliga a assumir les nostres responsabilitats i a treballar de manera conjunta. Es tracta de generar un entorn de confiança i col·laboració per abordar aquesta transició cap al canvi en la manera d'abordar i enfrontar els problemes i reptes que estem proposant.

Anant una mica més lluny, la comarca es posa d'acord per poder avançar de manera integral i decidida cap a la sostenibilitat, per tant, no hauria de proposar ni admetre projectes que no estiguessin alineats amb la visió sistèmica de la realitat que es proposa en aquest Pla estratègic que tenim a les mans, el Fem Garrotxa.

El projecte Fem Garrotxa no es pot entendre com a un Pla estratègic a l'ús; aquí no s'hi troben accions per desenvolupar, ni la seva temporalitat formal, ni tan sols el cost estimats o la prioritat. Amb fidelitat al plantejament inicial de participació, el que recull aquest document són les aspiracions de la població de la Garrotxa envers el futur del nostre territori. Unes aspiracions que es recullen en els objectius, els reptes i, finalment, en accions clau -. En aquest marc no cal buscar-hi accions, sinó que les accions seran proposades pels diversos actors: Administració, associacions, empreses, grups d'influència o particulars, entre d'altres. Així doncs, el document s'ha de veure com una guia que permet avançar en una visió totalment sistèmica per afrontar els problemes. Cada una de les accions proposades haurà de ser contrastada respecte a la sostenibilitat mitjançant una avaluació crítica en el marc del present document, i el resultat de qualsevol acció haurà de posar de manifest aquells aspectes en què ha millorat la sostenibilitat i aquells que s'han vist afectats de manera negativa. Aquesta lògica i manera de funcionar ens ha de permetre avançar amb garanties cap un model realment sostenible, transformador i regenerador de la nostra societat.

SOM PLANETA

L'EIX PLANETA té el propòsit de custodiar i regenerar els recursos i ecosistemes naturals de la comarca i participar en les estratègies climàtiques globals, per garantir un futur digne a les pròximes generacions.

1.1 Reducció del metabolisme social

OBJECTIU OPERATIU 1.1.

REDUIR EL METABOLISME SOCIAL

Aquest objectiu fa referència a la disminució del consum de materials (especialment els no renovables i els renovables per sota de la seva capacitat de regeneració), la disminució de l'energia i la reducció de la producció de residus de tot tipus.

Per tant, està fortament relacionat amb la disminució del consum i la reducció de la petjada ecològica, així com amb el manteniment d'uns nivells de confort acceptables.

REPTES

1.1.1. Exercir i exigir vigilància sobre la producció i consum de productes.

Actualment, no hi ha la capacitat d'assegurar el control del consum i la producció de residus lligats al metabolisme social, accepte els controls de CO₂ i H₂O. Per això, les accions d'aquest repte proposen el control de les emissions de CO₂ i els consums d'H₂O de la indústria (aportacions directes), de la població (ciència ciutadana) i de l'agricultura (estimacions i valoracions directes).

ACCIONS

1.1.1.1. Determinar la petjada de CO₂ i H₂O de la indústria local.

1.1.1.2. Crear i difondre una aplicació per calcular la petjada de CO₂ i H₂O de cada habitant de la comarca.

1.1.1.3. Determinar la petjada de CO₂ i H₂O en l'agricultura i la ramaderia.

1.1.2. Promoure el consum responsable envers el territori i per a la sostenibilitat.

La reducció del metabolisme social porta en si una nova dinàmica de consum, que ha de deixar enrere els consums massius i de llocs llunyans, guiats únicament pel preu i amb poca consideració envers la qualitat i garantia dels productes, per avançar cap a un consum lligat al territori, de defensa del producte local, la promoció de l'artesania, la qualitat i la proximitat.

La resolució del repte es planteja inicialment amb el control del nombre de productors locals als sectors agrícola i ramader.

ACCIONS

1.1.2.1. Fer seguiment del canvi d'usos del sòl (hauria de ser transversal).

1.1.2.2. Comprar productes i serveis locals per part dels equipaments públics i Administració.

1.1.2.3. Potenciar el producte local i donar-li visibilitat.

1.1.2.4. Crear una etiqueta específica territorial.

1.1.2.5. Revisar les accions públiques que fomenten el consum innecessari.

1.1.2.6. Fer una diagnosi de les capacitats territorials de proveir de recursos no renovables.

1.1.2.7. Fer una diagnosi dels supermercats i grans superfícies implantades a la comarca.

1.1.3. Millorar l'eficiència en els serveis bàsics (energia, aigua i residus).

En el marc de l'emergència climàtica i el canvi sistèmic, no podem permetre que els serveis bàsics siguin ineficients. Per tant, aquest repte proposa el control i seguiment dels serveis bàsics des del punt de vista de l'eficiència del servei, així com dels costos que se'n deriven. Es proposen, alhora, accions clau lligades als aspectes de la gestió de l'aigua i de la gestió de l'energia.

ACCIONS

- 1.1.3.1. Crear una plataforma per controlar les fallades dels sistemes bàsics.
- 1.1.3.2. Fer una comparativa de les taxes dels serveis bàsics de la comarca (residus i aigua).
- 1.1.3.3. Separar les aigües pluvials de clavegueram.
- 1.1.3.4. Fomentar l'ús de les energies renovables, substituint els combustibles fòssils.

1.1.4. Reduir, valoritzar i circularitzar la gestió de residus.

Els residus són l'expressió final del metabolisme social i cal encarar-ne la reducció aplicant els criteris de prelación, tal com es determina a les directives comunitàries: 1) reduir la producció, 2) valoritzar tot el que sigui valoritzable i 3) assegurar la màxima circularitat en la gestió integral dels residus. Així doncs, el seguiment del repte es planteja com a integral entre la reducció, la valorització i la disminució de l'entrada de residus a l'abocador

ACCIONS

- 1.1.4.1. Minimitzar la producció de residus, amb campanyes de comunicació.
- 1.1.4.2. Implantar el sistema de pagament per ús i per selecció de materials.
- 1.1.4.3. Construir el Centre de Gestió de Residus (CGR).
- 1.1.4.4. Fomentar la selecció en origen de materials en els residus.
- 1.1.4.5. Millorar la recollida en deixalleries.
- 1.1.4.6. Disminuir el rebuig final de residus.
- 1.1.4.7. Disminuir la producció de lixiviats.
- 1.1.4.8. Estudiar la viabilitat d'una planta de metanització orgànica integral.
- 1.1.4.9. Avaluar la producció de residus ramaders.
- 1.1.4.10. Avaluar la producció de residus industrials no valoritzables.

1.2 Biodiversitat i regeneració

OBJECTIU OPERATIU 1.2.

GARANTIR LA BIODIVERSITAT I LA SOSTENIBILITAT.

La defensa dels ecosistemes i hàbitats de la comarca s'expressa a través del manteniment i la defensa de la biodiversitat.

La biodiversitat és la propietat dels ecosistemes que permet mantenir alts nivells de resiliència i adaptació davant de canvis ambientals, que no entrin en processos caòtics.

REPTES

1.2.1. Establir l'equilibri ecosistèmic i protegir les dinàmiques naturals dels ecosistemes.

L'equilibri dels sistemes naturals s'ha d'entendre com a dinàmic i en permanent evolució i adaptació als canvis de l'ambient. Les accions clau proposades per avaluar el repte proposen tenir control respecte a l'evolució dels sistemes naturals en el seu conjunt, atès que en aquest moment no tenim prou informació ni certesa sobre els indicadors necessaris. Per això es planteja el desplegament de la xarxa d'indicadors (XIA)-.

Els controls se centren inicialment en els aspectes ambientals de la CETS (pressió sobre els espais naturals i singulars per sobreexplotació), els canvis d'usos del sòl, les connectivitats, la garantia de sostenibilitat dels recursos d'aprofitament explotats i la zonificació en la gestió.

ACCIONS

1.2.1.1. Desplegar la xarxa d'indicadors ambientals (XIA) com a eina de seguiment de l'estat dels ecosistemes.

1.2.1.2. Implantar i regular les mesures ambientals de la Carta europea de turisme sostenible (CETS).

1.2.1.3. Fer seguiment de l'evolució del canvi d'usos del sòl.

1.2.1.4. Fer una diagnosi de les zones de connectivitat preferent (infraestructura verda).

1.2.1.5. Assegurar l'equilibri sistèmic dels recursos bàsics naturals (serveis ecosistèmics d'aprofitament).

1.2.1.6. Establir la zonificació de gestió, no de protecció, per gestionar de forma diferenciada segons els valors i les oportunitats.

1.2.2. Potenciar la biodiversitat i els serveis ecosistèmics.

Els ecosistemes s'han d'entendre com a estructures dinàmiques conformades pel medi físic que ocupen i el conjunt d'animals, plantes i altres organismes. Per tant, en realitat són medis de relació on tot està profundament integrat i interconnectat. Als ecosistemes s'hi estableixen relacions entre els seus membres que s'expliquen amb el que es coneix com a xarxes tròfiques. En aquest entorn, es pot entendre que la disminució de la biodiversitat (la quantitat d'organismes considerats com a espècie que conformen un ecosistema) en dificulta la resiliència, ja que augmenta la fragilitat global del sistema. Aquesta és la veritable importància del manteniment de la biodiversitat.

ACCIONS

- 1.2.2.1. Desenvolupar un pla de manteniment i protecció de la biodiversitat i la geodiversitat.
- 1.2.2.2. Desenvolupar plans per la preservació de les poblacions naturals autòctones.
- 1.2.2.3. Desenvolupar plans de control i erradicació de les espècies invasores.
- 1.2.2.4. Garantir la qualitat de les aigües subterrànies i dels rius i rieres.
- 1.2.2.5. Potenciar el verd urbà respectant la biodiversitat i la sostenibilitat.
- 1.2.2.6. Fer seguiment, defensa i recuperació de les estructures de mosaic del paisatge.
- 1.2.2.7. Recuperar i preservar ecosistemes aquàtics continentals, temporals o permanents.
- 1.2.2.8. Desenvolupar un pla de gestió de la biomassa forestal.
- 1.2.2.9. Desenvolupar un pla de prevenció d'incendis forestals.

1.2.3. Dotar d'eines de gestió a tots els sistemes naturals de la comarca.

Els espais naturals requereixen una gestió específica per poder garantir els nivells de conservació determinats per norma. En aquest sentit, es considera necessari disposar d'equips de gestió en tots, sigui quina sigui la categoria formal i el nivell de protecció que tinguin. Al mateix temps, no es pot entendre que els espais protegits no es dotin dels corresponents plans de protecció que han de deixar clars els aspectes i causes de la declaració de protecció.

ACCIONS

- 1.2.3.1. Assegurar unes estructures de vigilància ambiental en els espais naturals i espais naturals singulars o sobrepressionats.
- 1.2.3.2. Impulsar accions per a la custòdia del territori.
- 1.2.3.3. Impulsar el passivestrement (rewilding) on no hi ha rendiment econòmic associat a l'explotació forestal.
- 1.2.3.4. Impulsar les compensacions de tala.
- 1.2.3.5. Crear un fons econòmic per al manteniment i preservació de la natura.

1.2.4. Millorar el coneixement i la formació en biodiversitat, geodiversitat i sostenibilitat.

No es pot protegir ni valorar allò que es desconeix, i per això es vol augmentar el coneixement respecte a la biodiversitat, geodiversitat i sostenibilitat per facilitar el coneixement de la població general respecte als sistemes naturals com a manera d'assegurar-ne la conservació i protecció. L'acció significativa d'aquest repte és desplegar una xarxa de ciència ciutadana que fomenti i millori el coneixement, valorització i visibilització dels serveis ecosistèmics, en la relació natura - salut. Ens cal disposar d'una diagnosi comprensible de l'estat de la natura a la comarca que es mantingui actualitzada,, i millorar les eines i accions de formació: escolars, educació ambiental i sectors concrets amb capacitat de transferència de coneixement.

ACCIONS

- 1.2.4.1. Crear una plataforma per desenvolupar una xarxa de ciència ciutadana.
- 1.2.4.2. Desenvolupar programes de salut i natura.
- 1.2.4.3. Fer una diagnosi de l'estat de la natura a la comarca.
- 1.2.4.4. Desenvolupar programes per a la millora de la formació escolar.
- 1.2.4.5. Crear programes d'educació ambiental en la natura.
- 1.2.4.6. Fer recerca i facilitar la transferència de coneixements respecte a activitats formatives.
- 1.2.4.7. Valoritzar i visibilitzar els serveis ecosistèmics de la comarca.

1.2.5. Donar rellevància a tots els hàbitats, minoritaris, majoritaris, permanents o efímers i mantenir-hi una relació respectuosa i sostenible.

El repte pretén mantenir i assegurar la continuïtat de tots els hàbitats avui presents a la nostra comarca, entenent que aquests són la font principal del manteniment de la biodiversitat i, per tant, la garantia de resiliència territorial a llarg termini. Podem agrupar les accions en dos blocs significatius: 1) els destinats a la gestió de l'agrobiodiversitat en el seu conjunt i 2) els destinats a la gestió sostenible i segura dels boscos i hàbitats forestals. Tot plegat en un marc ampli de garantia en la gestió sostenible de tots els hàbitats majoritaris / minoritaris, permanents o efímers.

ACCIONS

- 1.2.5.1. Promoure la gestió sostenible dels hàbitats.
- 1.2.5.2. Custodiar l'agrobiodiversitat i diversitat cultivada.
- 1.2.5.3. Revaloritzar pràctiques agràries estretament lligades amb la conservació dels valors naturals.
- 1.2.5.4. Potenciar en els boscos usos diferents de l'explotació forestal.
- 1.2.5.5. Crear manuals de bones pràctiques per part de l'Administració per a la gestió d'hàbitats forestals.

1.3 Aigua neta i sanejament

OBJECTIU OPERATIU 1.3.

DISPOSAR D'AIGUA NETA I SANEJAMENT PER AL SISTEMA SOCIOECOLÒGIC.

L'aigua és considerada un bé imprescindible, un recurs finit i que cal protegir. No només és un recurs valuós per la nostra civilització, sinó que també per als ecosistemes i la vida en general. D'aquí la necessitat de garantir-ne la qualitat i circularitat, alhora que la racionalitat, equilibri i contenció en els usos.

REPTES

1.3.1 Garantir la gestió eficient i sostenible de l'aigua com a servei ecosistèmic.

L'aigua és un recurs sotmès a la incertesa ambiental que cal protegir i retornar al medi amb condicions acceptables i segures. A través d'un seguiment específic de la disponibilitat d'aigua per als diversos usos, expressada com a disponibilitat en les fonts de provisió del recurs.

ACCIONS

- 1.3.1.1. Constituir comunitats usuàries dels aqüífers (CUAs).
- 1.3.1.2. Implantar el seguiment del nivell piezomètric.
- 1.3.1.3. Implantar el seguiment de la qualitat de l'aigua subterrània.
- 1.3.1.4. Visualitzar els aqüífers i la seva evolució temporal.

1.3.2. Garantir servei eficient en gestió d'abastament d'aigua.

L'aigua és imprescindible per als ecosistemes, per tant, cal assegurar la racionalitat en els usos i garantir una correcta gestió. L'aigua és un recurs finit i té afectacions clares en la vida dels ecosistemes; no podem esperar poder utilitzar tota l'aigua dolça existent, i això comporta la necessitat de racionalitzar-ne l'ús i de garantir-ne una gestió correcta en tot moment. En aquest repte es valoren la seguretat en l'abastament, la qualitat de l'aigua i la recuperació dels costos del servei.

ACCIONS

- 1.3.2.1. Implantar un seguiment del consum d'aigua per sectors: domèstic, industrial, agrícola, ramader i comercial.
- 1.3.2.2. Implantar sistema de detecció de pèrdues i fugues en les xarxes d'abastament.
- 1.3.2.3. Desenvolupar i fer seguiment dels plans directors d'abastament.
- 1.3.2.4. Implantar tarifes que fomentin un ús racional del recurs i garanteixin la recuperació dels costos integrals del sistema.
- 1.3.2.5. Fomentar la interconnexió dels sistemes d'abastament.
- 1.3.2.6. Fomentar la implantació de sistemes de recuperació d'aigües.

1.3.3. Garantir un servei eficient en gestió de sanejament.

Les aigües un cop usades esdevenen vectors de neteja per a la nostra societat; no obstant, al ser un cicle tancat, cal depurar-les per poder reutilitzar-les.

Els usos de l'aigua propis de la nostra societat estan establerts com a vehicle de neteja, de rentat i d'evacuació de substàncies no volgudes generades per les nostres activitats industrials, econòmiques o domèstiques. Aquesta situació contamina i provoca l'alteració dels canals convencionals d'evacuació que formen part del cicle de l'aigua (rius, aqüífers o altres), que dona lloc a l'eutrofització i simplificació dels ecosistemes, fet que els fa menys resilients i els aboca a desaparèixer, la qual cosa dificulta la reutilització del mateix recurs per a altres activitats. El repte se centra a garantir el funcionament correcte dels sistemes de tractament, evitar la sortida d'aigües sense uns nivells de dilució correcta al medi i disposar d'eines de finançament dels costos.

ACCIONS

1.3.3.1. Garantir el funcionament de les infraestructures de sanejament.

1.3.3.2. Redactar i aprovar els plans integrals de sanejament municipal.

1.3.3.3. Executar els plans de reposició i millora (RIM) de les infraestructures de sanejament.

1.3.3.4. Desenvolupar les actuacions del programa 2022-2027 ACA.

1.3.3.5. Desenvolupar i fer seguiment dels plans integrals de sanejament.

1.3.3.6. Implantar tarifes de sanejament en baixa.

1.3.3.7. Controlar la sortida d'aigua no tractada per als sobreixidors.

1.3.3.8. Fer control i seguiment de les activitats potencials emissores de contaminació difusa, especialment nitrats.

1.3.3.9. Controlar els abocaments industrials a clavegueram.

1.3.3.10. Fer un control i seguiment de l'aigua circulant per rius i rieres.

1.3.4. Garantir l'accessibilitat al recurs de l'aigua.

Una societat que es vol avançada, solidària i cohesionada ha de garantir als seus ciutadans l'accés a un recurs bàsic i essencial com és l'aigua, amb la quantitat i qualitat suficient per permetre el seu desenvolupament normal. El repte proposa una dotació mínima de 100l hab/dia per a tots els residents en nuclis de població. Les accions clau se centren a garantir l'accés a l'aigua per a tothom que visqui en un nucli, garantir la seguretat del recurs i mantenir al dia l'evolució del padró d'abonats al servei.

ACCIONS

1.3.4.1. Garantir que tots els residents en nuclis tinguin abastament.

1.3.4.2. Establir el dret a compensació pels talls en el subministrament.

1.3.4.3. Fer seguiment en les variacions en el padró d'aigua (altes i baixes).

1.4 Sobirania alimentària

OBJECTIU OPERATIU 1.4.

ASSEGURAR LA SOBIRANIA ALIMENTÀRIA.

Aquest és un objectiu estratègic que ha de permetre complir de manera efectiva dues condicions: 1) assegurar prou disponibilitat de terra agrícola per poder garantir la supervivència de la població comarcal mesurada en producció de calories totals i 2) disposar d'un sector agrari estable i equilibrat que ens garanteixi el manteniment d'aquesta realitat.

REPTES

1.4.1. Replantejar el model agrari cap a una visió més sostenible i estable.

El model agrari desenvolupat els últims centenars d'anys ha seguit les directrius del model industrial de productivitat i concentració de la producció, una pràctica que està allunyada de la necessitat de gestionar de manera correcta els ecosistemes. El repte que es planteja no deixa de tenir un elevat grau d'incertesa: en un territori petit i fracturat com el nostre no es pot desenvolupar un model agrícola intensiu i això ha provocat l'abandonament progressiu i sostingut del sector agrari. Retornar població a aquestes ocupacions passa per millorar les condicions de treball i les capacitats de poder tenir una vida digna. En aquest marc el repte s'articula al voltant del càlcul de la cobertura de les capacitats calòriques de la població resident, la incorporació de joves al sector, la productivitat mesurada per lloc de treball i l'existència i dimensió d'un banc de terres que no obligui a tenir la propietat del sòl per poder desenvolupar-se.

ACCIONS

- 1.4.1.1. Millorar les capacitats en sobirania alimentària per assegurar-la.
- 1.4.1.2. Assegurar una economia agrària local sostenible.
- 1.4.1.3. Redactar la diagnosi de l'estratègia de manteniment del sector primari.
- 1.4.1.4. Fomentar la incorporació de joves al sector.
- 1.4.1.5. Crear i mantenir un banc de terres.

1.4.2. Incrementar la superfície agrària útil.

Assegurar la sobirania alimentària de la població, apostant per un sector primari capaç d'assegurar bona part de les calories necessàries per mantenir la població, obliga a incrementar la superfície agrària útil i fer-ho de manera respectuosa amb el territori. El repte se centra en el control i seguiment de l'evolució del sòl agrícola (en permanent competència amb els usos urbanístics).

ACCIONS

- 1.4.2.1. Planificar quines zones de la comarca es poden recuperar per a agricultura.
- 1.4.2.2. Fomentar el pas a una agricultura respectuosa amb el medi.
- 1.4.2.3. Afavorir l'associacionisme entre productors, cooperativisme.

1.4.3. Creació de valor afegit en els productes alimentaris.

Es proposa l'augment del valor econòmic dels productes produïts al territori, a través de les marques de qualitat, però també a través del foment de la interrelació amb la defensa i el manteniment dels criteris de sostenibilitat territorial. El repte s'enfoca cap a la participació dels productors i transformadors en una marca de qualitat territorial i la participació del sector turístic en la visualització dels productes.

ACCIONS

- 1.4.3.1. Crear les infraestructures bàsiques.
- 1.4.3.3. Fomentar el pas de productor a productor – transformador.
- 1.4.3.4. Establir sistemes i canals de comercialització conjunta.
- 1.4.3.5. Treballar amb el sector turístic com a palanca de promoció.
- 1.4.3.6. Mantenir i potenciar els bancs de germoplasma.

SOM PERSONES

L'EIX PERSONES té el propòsit de garantir l'equitat i el benestar a través de la justícia social, la salut holística, l'educació integral i la cultura arrelada i transformadora.

2.1 Drets socials

OBJECTIU OPERATIU 2.1.

GARANTIR LA DIGNITAT SOCIAL I EL RESPECTE COMUNITARI.

L'objectiu s'orienta cap a la necessitat de garantir els drets socials i comunitaris bàsics, per una vida digna a tots els residents de la comarca. En aquest sentit, cal entendre que la consideració de bàsics és quelcom que va evolucionant amb el temps i, per tant, s'ha d'adaptar de manera sistemàtica a les necessitats.

REPTES

2.1.1. Garantir que tothom tingui una renda suficient.

Cal impulsar la creació de la renda bàsica de ciutadania i alhora treballar en la interrelació entre les necessitats, les capacitats i la disponibilitat de recursos per atendre les necessitats socials bàsiques.

ACCIONS

- 2.1.1.1. Assegurar l'ingrés mínim vital o la renda garantida de ciutadania.
- 2.1.1.2. Garantir no tenir treballadors pobres.
- 2.1.1.3. Garantir la cobertura de les necessitats bàsiques.
- 2.1.1.4. Defensar que les prestacions de viduïtat i jubilació siguin dignes.

2.1.2. Defensar els drets de les persones en situació administrativa irregular.

Una societat justa, plural i cohesionada ha de tractar de manera igualitària tots els seus membres amb independència del seu origen. Per això aquest repte s'enfoca cap a la necessitat de reconeixement de totes les persones residents al nostre territori com a ciutadans (empadronar), dispensar-los un tracte digne (acolliment) i donar-los suport (acompanyar en els tràmits d'estrangeria). Alhora, volem que el nostre territori sigui acollidor de famílies refugiades i joves sense referents que migren sols. Que totes les persones migrades puguin incorporar-se de manera efectiva a la nostra societat

ACCIONS

- 2.1.2.1. Empadronar totes les persones residents de la Garrotxa.
- 2.1.2.2. Acollir degudament les persones migrades.
- 2.1.2.3. Acompanyar les persones migrades en els tràmits d'estrangeria.
- 2.1.2.4. Afavorir el reagrupament familiar de les persones migrades.
- 2.1.2.5. Ser territori acollidor de persones i famílies refugiades i joves migrats sols.
- 2.1.2.6. Ajudar en la incorporació estable en la societat de les persones migrades.

2.2 Acció comunitària

OBJECTIU OPERATIU 2.2.

ACOMPANYAR LA DIVERSITAT, INTERSECCIONALITAT, COHESIÓ I SOLIDARITAT DE LA COMUNITAT.

L'objectiu busca millorar la cohesió i la relació entre els membres de la comunitat amb independència de les diversitats i les diferències que aquesta acull. La visió que tenim de les diversitats va evolucionant de manera ràpida amb el pas del temps i cal que la societat segueixi aquest ritme per evitar que es fracturi.

REPTES

2.2.1. Reconèixer i respectar la diversitat cultural i de creences, i combatre el racisme en totes les seves formes.

Cal assegurar que ni la diversitat cultural ni el racisme subjacent siguin motius de discriminació de qualsevol índole.

Per encarar el repte es consideren els salaris, les discriminacions en l'accés a l'habitatge, les creences religioses de les persones.

Igualment, es considera, també, la manca de representativitat de la diversitat cultural en les administracions públiques, així com, la necessitat de fomentar espais de trobada per construir relacions no racistes, sobretot en adolescents i infants.

ACCIONS

2.2.1.1. Evitar les dobles escales salarials per origen.

2.2.1.2. Evitar les discriminacions racistes en l'accés a l'habitatge.

2.2.1.3. Augmentar la representativitat d'origen cultural a les administracions públiques per reflectir la diversitat actual.

2.2.1.4. Facilitar espais de trobada amb tots els públics per construir relacions empàtiques entre totes les persones, des de la perspectiva interseccional de les diversitats, i especialment en l'etapa de la infància i adolescència.

2.2.1.5. Fomentar el diàleg interreligiós.

2.2.2. Reconèixer i respectar les diversitats sexual, afectiva i de gènere.

Les diversitats sexuals, afectives i de gènere no poden ser motiu de discriminació, abús o agressió en cap circumstància. El repte s'articula en dues parts: per una banda, es consideren les denúncies, els actes d'agressió i els casos de maltractament; per l'altra, es consideren els recursos com pisos per a dones maltractades, accions per al reconeixement de la diversitat o el reconeixement de les persones LGTBIQ+.

ACCIONS

2.2.2.1. Disminuir les agressions per motius afectivosexuals i de gènere en qualsevol àmbit.

2.2.2.2. Disminuir els casos de maltractament en la parella o qualsevol entorn.

2.2.2.3. Ampliar la disponibilitat dels habitatges de protecció a les dones maltractades.

2.2.2.4. Promoure accions per al reconeixement i el respecte a les diversitats sexual, afectiva i de gènere.

2.2.2.5. Garantir el reconeixement de les persones LGTBIQ+.

2.2.3. Reconèixer i respectar la diversitat funcional i facilitar l'autonomia personal.

Respectar i reconèixer la diversitat funcional i facilitar l'autonomia personal és una obligació en una societat que es vol justa i cohesionada.

El repte s'enfoca en la línia de garantir les prestacions determinades per llei (graus de dependència) de manera ràpida i efectiva, fomentar la independència personal (residència al domicili, crear models de cures diversos). Al mateix temps, es vol tenir coneixement de les necessitats a llarg termini de serveis per atendre la dependència de la població. Adequació dels espais i equipaments (accessibilitat).

ACCIONS

- 2.2.3.1. Garantir les prestacions i serveis de les persones dependents, adjudicant i revisant els graus de dependència i valoracions de la discapacitat.
- 2.2.3.2. Aconseguir que les persones dependents que ho desitgin puguin romandre al seu domicili.
- 2.2.3.4. Diagnosticar les necessitats a l'atenció de l'envelliment i el sobreenvelliment de les persones dependents i no dependents.
- 2.2.3.5. Adequar els equipaments públics perquè siguin accessibles (físicament i digitalment).
- 2.2.3.6. Cocrear models de cura dignes i diversos.

2.2.4. Promoure la convivència i el veïnatge.

Cal resoldre, fins a eliminar-los, els problemes de veïnatge, sobretot lligats a les creences, la cultura o l'origen, com a manera d'augmentar la cohesió social i el reconeixement de les diversitats. En aquest sentit, aquest repte busca actuar a través de la mediació i altres iniciatives reconciliadores entre veïns, en blocs de pisos o en l'espai públic. També proposa la millora dels habitatges i les zones comunitàries amb una atenció a les relacions veïnals.

ACCIONS

- 2.2.4.1. Realitzar actuacions de mediació en casos de conflicte veïnal.
- 2.2.4.2. Realitzar actuacions de millora del veïnatge en blocs de pisos i zones residencials.
- 2.2.4.3. Cal millorar les estructures dels habitatges i de les zones comunitàries per poder impactar en les relacions veïnals.

2.2.5. Potenciar el voluntariat i l'associacionisme.

Es percep el voluntariat i l'associacionisme com a maneres de fomentar les relacions personals i comunitàries. El compliment del repte busca l'increment del voluntariat i la col·laboració ciutadana, així com la millora del suport i l'ajut a les associacions.

ACCIONS

- 2.2.5.1 Promoure el voluntariat i la col·laboració ciutadana.
- 2.2.5.2. Donar suport i ajuda a les associacions.

2.2.6. Cogestionar l'equitat d'oportunitats per infants i joves, amb infants i joves.

Aquest repte vol incidir en l'equitat d'oportunitat per a totes les persones i d'aquesta manera millorar les capacitats de futur dels nostres joves.

ACCIONS

2.2.6.1. Analitzar l'estructura de l'atur juvenil en funció de l'origen.

2.2.6.2. Facilitar programes i polítiques perquè tots els infants i joves disposin d'igualtat d'oportunitats en l'accés a qualsevol tipus d'activitat, de lleure, esportiva, i cultural.

2.3 Habitatge digne

OBJECTIU OPERATIU 2.3.

COCREAR UN MODEL D'ACCÉS, TINENÇA, DISSENY I CONSTRUCCIÓ DE L'HABITATGE QUE POTENCIÏ EL DESENVOLUPAMENT HUMÀ I COMUNITARI.

Accés, tinença, disseny i construcció d'habitatges per assegurar el desenvolupament humà. La definició de l'objectiu és molt complex perquè pretén incloure un seguit de conceptes difícils de considerar en un projecte d'aquesta magnitud, ja que tenen afectacions directes sobre la propietat privada i l'economia de mercat i són molt difícils de corregir, i fins i tot de conèixer: disseny, construcció, models d'habitatge, renovació. Per tant, els reptes plantejats van en la línia de permetre assegurar el compliment dels drets bàsics: accés a l'habitatge i adaptació de l'espai públic a les necessitats de les persones i la comunitat.

REPTES

2.3.1. Garantir el dret i accés a un habitatge digne.

La disponibilitat d'un habitatge es considera un dret, per tant, cal establir polítiques clares al respecte: borsa d'habitatge, habitatges de protecció.

El repte es fixa en les variacions de preu de compra i lloguer d'habitatges com a mesura de les capacitats de la població al seu accés. També estudia tant l'activitat constructora, com l'evolució en les dimensions de l'habitatge, com a mesura indirecta per veure l'evolució temporal de la repercussió dels increments de costos.

ACCIONS

2.3.1.1. Disposar d'habitatges de protecció oficial

2.3.1.2. Potenciar la borsa d'habitatge públic.

2.3.1.3. Regular variacions en els preus de lloguer d'habitatges.

2.3.1.4. Fer seguiment per poder contrarestar variacions en el preu de compra d'habitatge.

2.3.1.5 Fer seguiment per poder regular variacions en l'activitat constructora.

2.3.1.6. Conèixer i donar resposta a l'evolució en les dimensions de l'habitatge.

2.3.1.7. Promoure altres models d'accés a l'habitatge, com a cessió d'ús i cooperatives d'habitatge.

2.3.1.7. Promoure altres models d'accés a l'habitatge, com a cessió d'ús i cooperatives d'habitatge.

2.3.2. Adaptar els habitatges i l'espai públic a les necessitats de les persones i la comunitat.

Els habitatges han de complir les mínimes condicions d'habitabilitat., igual com l'espai públic ha de facilitar la convivència i les relacions.

Es planteja, com a acció clau, el seguiment de les actuacions de millora dels habitatges per adaptar-los a les necessitats dels residents.

D'altra banda, el repte també vol encarar les actuacions d'adequació de l'espai públic per facilitar la convivència. En aquest sentit, es proposa una avaluació dels actuals espais públics que hauria de permetre conèixer les problemàtiques i, per tant, actuar perquè aquests espais millorin amb el temps.

ACCIONS

2.3.2.1. Adaptar els habitatges per necessitats personals i des de la perspectiva del bé comú.

2.3.2.2. Adequar l'espai públic per facilitar l'aprenentatge comunitari, les relacions veïnals i amb l'entorn natural.

2.3.2.3. Fomentar i facilitar l'adequació d'habitatges amb criteris ecosocials.

2.3.3. Promoure altres models d'habitatge, com ara cessió d'ús i cooperatives d'habitatge.

Fins avui es consideren vàlides fórmules d'accés a l'habitatge que passen per la compra o el lloguer. No obstant, hi ha altres formes possibles i existents des de fa molt temps que haurien de ser explorades per poder donar sortida a la crisi de l'habitatge que té la nostra societat, com poden ser les cooperatives d'habitatge, la cessió, l'emfiteusi o la masoveria.

ACCIONS

2.3.3.1. Fer vïncle amb organitzacions que donen suport a la creació de cooperatives d'habitatge, per poder replicar aquest model arreu de la comarca.

2.3.3.2. Promoure l'accessibilitat i reforma de pisos i masies via el model de cessió d'ús.

2.3.4. Limitar l'ocupació de sòl per a nous habitatges.

Les necessitats de construcció i la manca de reutilització i rehabilitació de zones ja urbanitzades fa que l'ocupació de sòl nou sigui una realitat; en un territori com la nostra comarca, no ens podem permetre aquesta situació i cal estudiar fórmules per reduir la necessitat d'ocupar nous sòls.

ACCIONS

2.3.4.1. Promoure la reforma d'habitatges buits en lloc de la construcció de nous habitatges.

2.3.4.2 Fomentar la reforma i reutilització d'habitatges existents en lloc de la construcció de nous.

2.4 Benestar personal i comunitari

OBJECTIU OPERATIU 2.4.

ACONSEGUIR UN NIVELL DE SALUT PERSONAL I COMUNITÀRIA QUE AFAVOREIXI EL BENESTAR DE LES PERSONES.

Aconseguir uns nivells de salut personal i comunitària que afavoreixin el benestar de les persones, La salut és un dels pilars fonamentals de l'estat del benestar, per tant, garantir-ne uns nivells òptims, tant personals com comunitaris, és una tasca fonamental de la nostra societat. Alhora, però, no podem deixar de considerar que la salut personal és una responsabilitat i obligació de cada un de nosaltres que no podem negligir ni desatendre en cap moment de la vida.

REPTES

2.4.1. Garantir que totes les actuacions comarcals integrin la salut.

La salut ha d'estar integrada en totes les polítiques públiques. Cal disposar d'un pla integral de vigilància de la salut pública. En la línia de considerar la salut com un dels pilars essencials de l'estat del benestar, cal tenir sempre en el punt de mira que totes les actuacions i accions empreses a la comarca considerin essencials la valoració que poden tenir per a la salut de les persones.

ACCIONS

2.4.1.1. Integrar la salut en les polítiques públiques.

2.4.1.2. Fer seguiment de l'assoliment comarcal del PINSAP (Pla interdepartamental i intersectorial de salut pública).

2.4.2. Cocrear hàbits comunitaris per la salut integral.

Els habitatges han de complir les mínimes condicions d'habitabilitat., igual com l'espai públic ha de facilitar la convivència i les relacions.

Es planteja, com a acció clau, el seguiment de les actuacions de millora dels habitatges per adaptar-los a les necessitats dels residents.

D'altra banda, el repte també vol encarar les actuacions d'adequació de l'espai públic per facilitar Algunes pràctiques poden ajudar al manteniment de la salut. Tot i que la salut s'entén com una qüestió individual, hi ha determinades actituds que poden fomentar-ne i garantir-ne la millora a llarg termini; en aquesta realitat podem considerar l'activitat física (pràctiques esportives no professionals: temps de durada i freqüència de pràctica), la prevenció de conductes de risc i addiccions (consum de drogues i alcohol: freqüència i quantitat) o la dieta alimentària (control de l'obesitat i el sobrepès de la població, sobretot i de manera preferent el control dels menús en els menjadors escolars). convivència. En aquest sentit, es proposa una avaluació dels actuals espais públics que hauria de permetre conèixer les problemàtiques i, per tant, actuar perquè aquests espais millorin amb el temps.

ACCIONS

2.4.2.1. Fomentar l'esport i l'activitat física com a font de salut.

2.4.2.2. Treballar la prevenció de conductes de risc i addiccions.

2.4.2.3. Millorar la dieta com a forma de millorar la salut.

2.4.2.4. Millorar la qualitat de dieta dels menjadors escolars.

2.4.3. Enfortir la salut mental i el benestar emocional.

Cal revisar la percepció social davant de les malalties mentals i el benestar emocional, ja que cada dia són més significatives en la nostra societat. De manera general, es consideren, problemes de salut mental les depressions i qualsevol altra forma de modificació dels paràmetres de la química cerebral.

Les accions clau plantejades van en la línia de millorar la visió i la relació social davant la malaltia i la detecció de les accions problemàtiques lligades a la salut mental.

ACCIONS

2.4.3.1. Cocrear espais i processos socials per al desenvolupament de la salut mental i emocional.

2.4.3.2. Fomentar i activar xarxes per combatre la solitud no-volguda entre altres formes de benestar emocional.

2.4.4. Garantir l'equitat en l'accés als serveis de salut de qualitat.

Cal assegurar l'accessibilitat als serveis de salut i que tinguin en compte el factor de la interseccionalitat, és a dir, la intersecció de determinants socials i de salut, com són l'edat, el gènere, l'origen cultural, l'estatus socioeconòmic, entre d'altres, per augmentar, en si, la taxa de salut comarcal. Entre d'altres accions, es proposa de facilitar espais per dialogar i formar, per enfortir els serveis i polítiques públiques de salut.

ACCIONS

2.4.4.1. Intervenir en la construcció de polítiques públiques per ampliar l'accessibilitat a una cartera de serveis que doni resposta a les necessitats diferencials de la població.

2.4.4.2. Garantir la salut i drets sexuals i reproductius, amb atenció a la interseccionalitat (la intersecció de determinants socials i de salut).

2.4.4.3. Facilitar espais de reflexió, creació i formació sobre la salut integral.

2.4.4.4. Fomentar el coneixement i l'ús de l'aplicació de La meva salut.

2.4.5. Gestionar l'entorn natural i espais públics com a una expressió de la salut comunitària.

És important el seguiment de les condicions ambientals com a prevenció per a la salut: qualitat de l'aire, els sorolls, la qualitat del cel nocturn, les relacions de les persones respecte a l'entorn natural (biodiversitat natural i urbana). Tot el repte està lligat al control i seguiment de les condicions ambientals en prevenció de les afectacions que poden tenir sobre la salut de les persones.

ACCIONS

2.4.5.1. Establir sistemes de vigilància de la qualitat de l'aire.

2.4.5.2. Disminuir el soroll ambiental.

2.4.5.3. Millorar la qualitat del cel fosc.

2.4.5.4. Fomentar la relació individual i comunitari amb l'entorn natural (p.e. "Un nadó, un arbre", banys de bosc, etc.).

2.5 Educació inclusiva

OBJECTIU OPERATIU 2.5.

DESENVOLUPAR UN MODEL COMARCAL D'EDUCACIÓ INCLUSIVA.

Aquest objectiu es considera un dels pilars essencials de l'estat del benestar; no obstant, la seva organització i regulació (igual com en la salut assistencial) és a les mans del Govern de la Generalitat i, per tant, les capacitats directes d'intervenció del món local són baixes. De tota manera, en el projecte s'inclou l'educació com a quelcom que abasta la totalitat de la vida de les persones i, doncs, no se circumscriu a les etapes considerades de formació (ensenyament). Així doncs, té tota la lògica que es plantegi aquí el desenvolupament d'una educació inclusiva que abasti tota la vida com a estratègia per assegurar el desenvolupament personal.

REPTES

2.5.1. Disposar d'un pla estratègic comarcal d'Educació 360° que inclogui la inclusió, la qualitat educativa i l'educació al llarg de la vida.

La visió de l'Educació 360° és volgudament global i abasta la totalitat d'accions i la durada de la vida, per tant, està molt per sobre de les consideracions i requeriments del sistema reglat d'ensenyament actual. El repte es vol concentrar, en una primera fase, en la disponibilitat d'un pla estratègic comarcal per desenvolupar la visió de l'Educació 360°, entenent que aquest concepte és totalment inclusiu, busca la qualitat educativa i l'educació al llarg de la vida. Aquest document estratègic no haurà d'entrar en contradicció ni en disputa amb el sistema reglat d'ensenyament, ja que persegueix altres objectius.

ACCIONS

2.5.1.1. Executar les propostes educatives, en clau Educació 360.

2.5.1.2. Garantir l'accés universal a les activitats de lleure de totes les edats infantils (0-18) i al llarg de l'any.

2.5.1.3. Obrir els centres educatius a la població.

2.5.1.4. Repensar l'espai públic i privat del municipi perquè tingui itineraris/activitats que estimulin, en clau educativa, especialment, els infants i els joves, però també la població en general.

2.5.1.5. Establir un vincle estret entre educació i cultura, per facilitar l'accés a la cultura des d'una visió 360 i al llarg de la vida.

2.5.2. Cocrear un model educatiu obert, inclusiu i transformador.

Aquest repte està dirigit al que podem entendre com a sistema reglat de formació i pretén garantir la igualtat d'oportunitats per a tots els membres de la nostra societat; la seva avaluació és complexa i integral.

ACCIONS

- 2.5.2.1. Garantir l'accés universal de l'educació 0-3 anys.
- 2.5.2.2. Reforçar el servei del segon cicle d'educació infantil 3-6 anys per a la detecció i atenció de necessitats educatives.
- 2.5.2.3. Evitar la segregació escolar.
- 2.5.2.4. Evitar la desigualtat en les etapes primerenques de l'educació.
- 2.5.2.5. Garantir el reconeixement i el respecte de les diversitats sexual, afectiva, de gènere i funcional dins de l'entorn educatiu.
- 2.5.2.6. Reforçar el programa de salut mental d'infants i adolescents. Incloure les addiccions.

2.5.3. Crear itineraris formatius professionalitzadors.

Enfocat clarament a la millora de la formació professionalitzadora, molt lligat a donar una sortida als alumnes amb capacitats diferents de les convencionals. L'avaluació del repte es concentra a mesurar les necessitats de sistemes de formació alternatius als sistemes reglats actuals per tal de disminuir l'anomenat fracàs escolar. Així doncs, les accions previstes tenen totes molt a veure amb aquesta realitat.

ACCIONS

- 2.5.3.1. Crear l'escola de noves oportunitats.
- 2.5.3.2. Potenciar la formació dual segons les tendències de futur que garanteixen una feina digna (inclosa a l'oferta formativa actual).
- 2.5.3.3. Crear sistemes de mentoratge i suport a la formació per a persones amb recursos precaris.
- 2.5.3.4. Fomentar la incorporació de joves al sector primari.
- 2.5.3.5. Reforçar els objectius i propòsit del projecte GarrotxaPro.
- 2.5.3.6. Potenciar aliances amb universitat i centres de recerca.

2.5.4 Desenvolupar competències i habilitats per una ciutadania de ple dret.

Per poder tenir una societat cohesionada, justa, crítica i responsable, conscient de les seves capacitats, és imprescindible que la ciutadania tingui i exerceixi les competències i habilitats que ho permetin. En aquest sentit, aquest repte s'ha d'entendre com la voluntat d'assegurar i permetre aquest desenvolupament.

ACCIONS

- 2.5.4.1. Lluitar contra el multianalfabetisme.
- 2.5.4.2. Establir programes de pensament crític, cooperatiu i creatiu.
- 2.5.4.3. Aconseguir la plena inclusió en la competència digital.
- 2.5.4.4. Integrar la ciència ciutadana als centres educatius i en tota la xarxa educativa i cultural de la comarca (360).
- 2.5.4.5. Assegurar la participació ciutadana dels infants i joves en la vida del seu municipi i comarca.

2.6 Cultura transformadora

OBJECTIU OPERATIU 2.6.

COCREAR ESPAIS I PROCESSOS PER AL DESENVOLUPAMENT D'UNA CULTURA COMARCAL COMPROMESA AMB LA TRANSFORMACIÓ ECOSOCIAL I LA FELICITAT COMUNITÀRIA.

Cocrear espais i processos per al desenvolupament d'una cultura comarcal per a la transformació social, partint de la base que la cultura s'entén com a font de generació i dotació a la ciutadania d'eines que permeten la transformació social i personal. No es pot associar la cultura únicament a l'oci: la seva existència està lligada a la creació artística i abasta l'art, el pensament i les humanitats en totes les seves dimensions. Així doncs, cal considerar la cultura en un marc general educatiu, de necessitat de disposar d'eines de gestió, en relació amb el lligam indestriable que té amb el paisatge (valors territorials) i la contemporaneïtat com a marc evolutiu de les idees a futur.

Per tant, la cultura expressa el model de relació entre els ciutadans i està en permanent evolució, la qual cosa afecta la mateixa consciència individual. Així doncs, és important associar la cultura al pensament com a manera de poder generar un discurs crític amb la realitat.

REPTES

2.6.1. Garantir el dret a la cultura.

En el marc de pensar que la cultura té implicacions directes en la consciència individual i el discurs crític, cal garantir l'accés i el dret a la cultura.

ACCIONS

- 2.6.1.1. Posar l'educació al centre de la política cultural.
- 2.6.1.2. Fomentar la cohesió social mitjançant la cultura.
- 2.6.1.3. Millorar la participació per assolir la corresponsabilitat.

2.6.2. Expressar la cultura des de totes les seves diversitats.

Afavorir les expressions culturals avui considerades marginals o fora dels circuits reglats, per visualitzar els col·lectius, assegurar la seva inclusió social i permetre la visualització de les diferències.

ACCIONS

- 2.6.2.1. Apropar l'expressió cultural a les persones amb risc d'exclusió.
- 2.6.2.2. Potenciar les expressions de tota la diversitat cultural.

2.6.3. Democratitzar la cultura i la seva governança.

Si considerem la cultura com a expressió de la societat, no pot ser que estigui en mans d'élits. Per això es pretén un model molt més obert i participatiu que reti comptes de les seves accions més enllà del cost econòmic i el nombre d'assistents.

ACCIONS

2.6.3.1. Facilitar trobades entre actors diversos (públic, privat, associatiu) involucrats en el sector cultural, perquè puguin compartir informació i crear productes culturals de manera coordinada i descentralitzada.

2.6.3.2. Facilitar trobades entre actors diversos (públic, privat, associatiu) involucrats en el sector cultural, perquè puguin compartir informació i prendre decisions estratègiques de manera conjunta.

2.6.4. Articular l'ecosistema cultural i les seves infraestructures.

Les infraestructures són bàsiques per garantir les expressions culturals, per tant, cal garantir-ne l'existència i continuïtat en el temps.

ACCIONS

2.6.4.1. Completar el mapa d'equipaments culturals.

2.6.4.2. Garantir el manteniment i reposició dels equipaments culturals.

2.6.4.3. Crear una agenda cultural comarcal actualitzada amb els esdeveniments culturals de tota la comarca, organitzats per part de tots els actors diversos (públic, privat, associatiu).

2.6.5. Augmentar el valor de la cultura.

L'augment del valor de la cultura en el marc en què estem va més enllà de les consideracions econòmiques pròpiament dites, que de tota manera no poden deixar de considerar-se. És imprescindible garantir que els creadors es puguin guanyar la vida dignament amb la seva feina i no hagin d'estar sotmesos als canvis de les crisis o conjuntures econòmiques i socials. Per aconseguir aquest teixit i elevar els valors, es veu imprescindible consolidar la cultura local en les xarxes nacionals i internacionals.

ACCIONS

2.6.5.1. Promoure la cultura com a bé comú a través d'activitats escolars i comunitàries.

2.6.5.2. Consolidar la cultura local en les xarxes nacionals i internacionals.

**3.1 Sobirania
energètica**

**3.2 Ocupabilitat
significativa**

**3.3 Indústria
resilient**

**3.4 Emprenedoria
i innovació**

**3.5 Infraestructu-
res adequades**

**3.6 Serveis en
equilibri amb el
territori**

**3.7 Mobilitat
sostenible**

SOM PROSPERITAT

L'EIX PROSPERITAT té el propòsit d'augmentar el valor del model econòmic comarcal per garantir un impacte social i ecològic positiu, a través de processos més democràtics, innovadors i regeneratius.

3.1 Sobirania energètica

OBJECTIU OPERATIU 3.1.

AVANÇAR CAP A LA SOBIRANIA EN ENERGIA NETA I ACCESSIBLE A LA COMARCA.

L'energia és una moneda de canvi universal que permet desenvolupar totes les activitats del planeta. Les civilitzacions han anat augmentant de complexitat amb els increments mantinguts d'energia; a partir de la revolució industrial, les energies utilitzades han estat predominantment fòssils i emissores de gasos d'efectes hivernacle (GEH). No podem seguir amb aquesta dinàmica que provoca greus desajustos a l'atmosfera del planeta, però tampoc no podem mantenir la civilització actual sense disposar de prou energia, d'aquí la necessitat d'avançar cap a una transició en els usos i producció de l'energia.

REPTES

3.1.1. Augmentar l'autonomia en la producció energètica neta.

Cal treballar per disposar de les màximes capacitats de producció per abastir les necessitats del territori amb energies netes i amb sistemes tan distribuïts com sigui possible. Això no implica l'autarquia energètica i cal mantenir les connexions amb xarxes regionals per assegurar el subministrament estratègic. El repte proposa poder arribar a garantir el 75% de producció de l'energia elèctrica consumida a la comarca.

ACCIONS

3.1.1.1. Millorar l'electrificació de tots els processos possibles.

3.1.1.2. Redactar el Pla d'implantació de producció elèctrica renovable i distribuïda.

3.1.1.3. Pla d'aprofitament de biomassa.

3.1.1.4. Fomentar de les instal·lacions de geotèrmia.

3.1.1.5. Fomentar de xarxes de calor / clima locals i veïnals

3.1.2. Optimitzar i millorar l'eficiència energètica.

Cal disposar d'eines per poder quantificar l'evolució de les reduccions reals de consum dels sectors (indústria, comerç i serveis, edificacions, domèstics i agricultura i ramaderia), i, per fer-ho, cal la col·laboració dels mateixos sectors. Cal veure si amb la intervenció d'aplicacions de ciència ciutadana i amb l'establiment de classificacions per a la millora de l'eficiència, es pot incentivar la col·laboració en l'avaluació del repte.

ACCIONS

3.1.2.1. Realitzar accions de millora eficiència en la indústria.

3.1.2.2. Millorar l'eficiència en comerç i serveis.

3.1.2.3. Millorar els aïllaments dels edificis.

3.1.2.4. Realitzar accions de millora d'eficiència domèstica.

3.1.2.5. Millorar l'eficiència del sector agrícola i ramader.

3.1.3. Monitorar i disminuir les emissions de CO₂.

Les emissions de CO₂ es consideren les principals responsables del canvi climàtic, per tant, cal reduir-les de manera ineludible i ràpida. Estem davant d'un repte que fonamentalment s'avaluarà per càlcul i sobre les dades d'altres accions clau.

ACCIONS

- 3.1.3.1. Revisar el Pla de mitigació i adaptació al canvi climàtic.
- 3.1.3.2. Establir acords voluntaris per calcular les emissions.
- 3.1.3.3. Crear una plataforma de càlcul de les emissions domèstiques.
- 3.1.3.4. Visualitzar de la petjada de carboni en productes i serveis.
- 3.1.3.5. Calcular l'evolució de la petjada de CO₂ i H₂O de l'agricultura i ramaderia.

3.1.4. Generar estratègies i eines per a la transició energètica.

Per treballar en la disminució del consum i el canvi de combustibles, és imprescindible disposar d'eines. Totes les actuacions i eines que es posin en funcionament per a la transició energètica han de considerar la seva efectivitat en la disminució de consum per càpita i canvis de combustibles i energies per alternatives i distribuïdes. Les accions clau van encaminades a mantenir / crear eines i grups de treball per accelerar la transició energètica.

ACCIONS

- 3.1.4.1. Potenciar la locomotora energètica.
- 3.1.4.2. Crear un grup de treball per incentivar la transició energètica.
- 3.1.4.3. Activar eines existents com Garrotxa Domus.
- 3.1.4.4. Crear l'oficina de transició energètica de la Garrotxa.
- 3.1.4.5. Incentivar la creació i consolidació de comunitats energètiques des del sector civil, públic i privat.

3.1.5. Garantir l'accés universal a l'energia.

L'energia es considera un dret bàsic, per tant, cal lluitar de manera clara i decidida contra les situacions de pobresa energètica. L'energia es considera un servei bàsic i essencial, per tant, cal assegurar-ne l'accessibilitat a tota la població amb independència de les seves capacitats econòmiques i circumstàncies personals. La valoració del repte es planteja sobre la base de la reducció anual de les llars amb declaració de pobresa energètica.

ACCIONS

- 3.1.5.1. Establir clàusules de garantia dels drets energètics en els contractes serveis.

3.2 Ocupabilitat significativa

OBJECTIU OPERATIU 3.2.

PROMOURE QUE LES PERSONES ES PUGUIN DESENVOLUPAR A TRAVÉS DE LA SEVA OCUPABILITAT.

La feina es considera el principal revulsiu per poder tenir una vida digna i satisfactòria. Per aconseguir-ho, però cal disposar de feines de qualitat i que permetin assegurar les necessitats bàsiques de les persones. Aquest objectiu es veu controlable mitjançant el seguiment de l'índex d'atur i la taxa d'ocupació de la comarca, tot i que aquest no ens dona una referència directa de les qualitats de les feines.

REPTES

3.2.1. Garantir l'accés a l'ocupació digna i de qualitat.

No podem mantenir els nivells de precarietat en el treball actual si volem assegurar una societat justa i equitativa. Aquest repte s'aborda considerant el nivell de precarietat als llocs de treball (contractes precaris) entenent que cal assegurar feines dignes que permetin el desenvolupament personal.

ACCIONS

3.2.1.1. Assegurar la igualtat de salaris a igualtat de feines.

3.2.1.2. Evitar el frau en la contractació.

3.2.1.3. Garantir la igualtat d'oportunitats en l'accés i la promoció professional als llocs de treball.

3.2.1.4. Realitzar un estudi sobre els treballadors pobres a la Garrotxa.

3.2.1.5. Disminuir l'accidentalitat laboral i les malalties professionals.

3.2.1.6. Legalitzar laboralment de les persones dedicades a les cures.

3.2.1.7. Garantir no tenir treballadors pobres, amb ingressos per sota dels 18.000€/any.

3.2.1.8. Crear un grup de treball per reduir la precarietat laboral, dignificar l'ocupació i millorar la qualitat.

3.2.2. Treballar per una vida laboral significativa.

Cal garantir als treballadors una mínima estabilitat en la feina. El repte es planteja com a seguiment del nivell de contractació dels col·lectius amb molt baixa ocupabilitat i altes barreres d'entrada al mercat de treball (exclusió social, salut mental i diversitat funcional).

Les accions clau proposades volen aportar informació sobre les persones que superen la fase d'inserció o reinserció laboral, assegurant-ne l'ocupabilitat. També es vol potenciar formes d'ocupabilitat diferents de les convencionals amb el foment de cooperatives i potenciació de l'economia col·laborativa.

ACCIONS

3.2.2.1. Assegurar la contractació per part d'empreses d'inserció laboral.

3.2.2.2. Potenciar les cooperatives.

3.2.2.3. Potenciar l'economia col·laborativa.

3.2.2.4. Assegurar l'ocupabilitat de les persones.

3.2.3. Cogestionar amb les persones involucrades les diverses situacions d'atur.

El repte pretén millorar la situació d'inserció o reinserció de les persones amb barreres d'entrada al mercat laboral per raons de qualificació professional, origen, edat, gènere, càrregues familiars, etc., amb una feina que els permeti recuperar la seva autoestima i els hàbits laborals, i que les faci protagonistes del procés. El repte pretén veure i seguir l'evolució d'aquestes situacions.

ACCIONS

3.2.3.1. Estudiar les condicions personals dels aturats de llarga durada.

3.2.3.2. Estudiar el nivell d'èxit assolit en els plans d'acompanyament.

3.2.4. Conciliar la vida familiar i laboral.

Una societat que vol ser justa, equitativa i solidària ha de permetre que els seus ciutadans tinguin vides plenes, i entenem que, per aconseguir-ho, és imprescindible assegurar que es pot conciliar de manera efectiva la vida laboral amb les necessitats de la vida familiar.

ACCIONS

3.2.4.1. Millorar els horaris laborals.

3.2.4.2. Posar en valor les tasques no retribuïdes de cura i família.

3.2.5. Ampliar i diversificar l'oferta de la formació professionalitzadora.

No podem admetre que algunes persones no puguin arribar a nivells de formació millors per manca de recursos econòmics. En aquest marc de desenvolupament personal mitjançant l'ocupabilitat, la formació professionalitzadora adquireix una significació rellevant. El repte s'articula en relació amb les variacions anuals d'alumnes en la formació professionalitzadora i superior (certificats de professionalitat, cicles formatius i graus universitaris).

ACCIONS

- 3.2.5.1. **Mantenir i potenciar el pacte per a la formació professionalitzada.**
- 3.2.5.2. **Fomentar la formació dual.**
- 3.2.5.3. **Formar guies i el sector turístic en biodiversitat, geodiversitat i sostenibilitat.**

3.2.6. Obrir el model de governança en el treball.

Les nostres empreses i activitats econòmiques han d'avançar amb criteris de responsabilitat social envers els seus treballadors i la societat. El repte es planteja com a millora dels models de governança de les empreses orientades a la incorporació de la responsabilitat social en la seva gestió, la interrelació entre elles i avançar cap a models d'economia diferents als actuals. Les accions clau plantejades van en la línia de fomentar la col·laboració empresarial, implantar la responsabilitat social, fomentar l'economia social i solidària, donar instruments de decisió, millorar la formació dels directius i treballadors en el canvi de model de governança i disposar de fòrums de debat entre empreses, cooperatives i entitats no productives.

ACCIONS

- 3.2.6.1. **Crear una antena comarcal de col·laboració amb les empreses.**
- 3.2.6.2. **Implantar un programa de responsabilitat social en les empreses.**
- 3.2.6.3. **Crear fòrums de debat entre les empreses, cooperatives i entitats no-industrial.**
- 3.2.6.4. **Donar responsabilitat a l'economia social i solidària en àrees de decisió.**
- 3.2.6.5. **Impulsar formacions amb persones gerents i treballadores en models de governança àgil.**

3.2.7. Modernitzar la producció cap a un model més sostenible i cogestionat.

Es planteja com a repte el control i la disminució de les externalitats que genera l'empresa en el seu model actual de producció (tant industrial com de serveis), inicialment lligats a les emissions de CO₂, consum d'H₂O, consums energètics totals i producció de residus totals.

ACCIONS

- 3.2.7.1. **Atreure activitats de major valor afegit.**

3.3 Indústria resilient

OBJECTIU OPERATIU 3.3.

DESENVOLUPAR UN MODEL INDUSTRIAL I PRODUCTIU RESILIENT I DEMOCRÀTIC.

El model industrial i productiu que tenim a la comarca no té assegurada la seva continuïtat ni pot assegurar l'estabilitat a llarg termini, la qual cosa pot tenir profundes afectacions en la vida social i en els llocs de treball. Es fa imprescindible, per tant, avançar en un model que permeti assegurar una major resiliència del sistema, al mateix temps que garanteixi la sostenibilitat efectiva a llarg termini.

REPTES

3.3.1. Fer evolucionar la indústria comarcal perquè esdevingui líder en la transició ecosocial amb una mirada al canvi climàtic.

Cal avançar en un canvi de mirada més enllà de l'economia i que consideri també les persones treballadores i el territori, amb resultats efectius a llarg termini. Per fer-ho, considerem les empreses amb sistemes de gestió responsable documentats.

ACCIONS

- 3.3.1.1. Afavorir l'associacionisme entre empreses de la comarca.
- 3.3.1.2. Planificar el futur dels creixements industrials.
- 3.3.1.3. Avançar en la indústria 4.0.
- 3.3.1.4. Evitar l'especulació dels sòls industrials.

3.3.2. Desenvolupar models industrials i productius oberts, distribuïts i d'èxit.

Aquest repte s'articula inicialment a l'entorn de les empreses que disposen de sistemes d'avaluació de la seva responsabilitat social i ambiental, com a primer pas cap a models de gestió més oberts com grups de millora, fòrums de millora o incorporació en la direcció dels representants dels treballadors.

ACCIONS

- 3.3.2.1. Establir fórmules per redistribuir els beneficis de la indústria 4.0.
- 3.3.2.2. Avançar en l'economia circular.
- 3.3.2.3. Fomentar noves formes d'economia social i solidària.
- 3.3.2.4. Ajudar a transformar la indústria agroalimentària.

3.3.3. Potenciar la regeneració del sector agrícola, ramader i forestal.

Les activitats del sector primari són essencials per assegurar l'equilibri i la sostenibilitat del territori.

Aquest repte, que té una profunda relació amb assegurar la sobirania alimentària, es reproduïx aquí per la forta implicació en allò que suposa l'equilibri territorial; l'avaluació es planteja en el seguiment del nombre d'activitats primàries en procés de reconversió a models més sostenibles. fòrums de millora o incorporació en la direcció dels representants dels treballadors.

ACCIONS

3.3.3.1. Fomentar l'activitat ramadera en el medi forestal com a sistema de control dels incendis forestal.

3.3.3.2. Potenciar la formació professional en el sector agrícola, ramader i forestal amb criteris de sostenibilitat i adaptació al canvi climàtic.

3.4 Emprenedoria i innovació

OBJECTIU OPERATIU 3.4.

POTENCIAR L'EMPRENEDORIA I LA INNOVACIÓ.

Aquest objectiu té una rellevància i significació clau en un moment de canvi sistèmic com el que encarem. Per poder canviar el model econòmic existent es imprescindible disposar d'eines i estratègies que permetin avançar en la innovació i en el foment de l'emprenedoria. És la manera més efectiva de poder explorar nous nínxols i desenvolupar noves oportunitats.

REPTES

3.4.1. Potenciar l'emprenedoria individual i col·lectiva.

L'emprenedoria és una actitud valuosa per l'avenç de la nostra societat; no obstant, cal que aquesta sigui durable en el temps per assegurar la millora personal i col·lectiva. El repte es planteja en l'avaluació del nombre d'activitats creades que resisteixen el pas del temps (més de 3 anys de supervivència).

ACCIONS

- 3.4.1.1. Disposar de recursos per incentivar l'emprenedoria.
- 3.4.1.2. Assessorar les noves emprenedores.
- 3.4.1.3. Acompanyar en el procés administratiu d'emprendre.

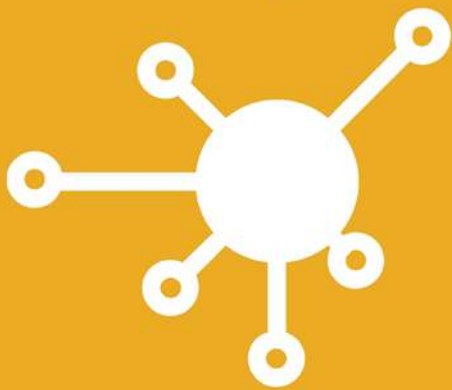
3.4.2. Potenciar la innovació en tots els camps de la producció i els serveis.

La innovació demana capacitats, eines i espais per desenvolupar-se, per tant, ens cal disposar de Lab's i espais d'innovació.

ACCIONS

- 3.4.2.1. Crear un consell de la innovació.
- 3.4.2.2. Potenciar aliances amb universitat i centres de recerca.
- 3.4.2.3. Fomentar l'associacionisme dels productors artesans.
- 3.4.2.4. Mantenir un registre de nombre de patents i nous sistemes de producció implantats.

3.5 Infraestructures adequades

OBJECTIU OPERATIU 3.5.

INTEGRAR LES INFRAESTRUCTURES PERQUÈ CONTRIBUEIXIN A L'EVOLUCIÓ SOCIAL I ESTIGUIN EN EQUILIBRI AMB L'ENTORN NATURAL.

Les infraestructures i el seu desenvolupament esdevenen essencials per al desenvolupament del model social i la nostra civilització: no obstant, aquestes mateixes infraestructures causen profundes distorsions, tant al territori com en la societat. Per tant, les decisions que afecten la necessitat, localització i dimensió són sempre motiu de crítica, enfrontament i mal confiança. Aquest objectiu pretén establir sistemes per poder afrontar tots els aspectes lligats a les infraestructures de manera ordenada, eficient i, sobretot, transparent i oberta, de manera que les decisions finals puguin ser el màxim d'acceptades i consensuades possible.

REPTES

3.5.1. Democratitzar la planificació i el disseny de les infraestructures.

El repte proposa trobar, generar i potenciar eines i estratègies que permetin la planificació avançada d'infraestructures que puguin ser necessàries per al territori. Cal anticipar-se a la necessitat i avaluar de manera efectiva els riscos, les amenaces i avantatges que comporten, per això, el repte vol disposar d'un pla que ha d'actuar com a full de ruta en un futur immediat.

ACCIONS

3.5.1.1. Crear un grup de treball d'exploració de les necessitats.

3.5.1.2. Garantir la gestió / control públic de les infraestructures bàsiques.

3.5.1.3. Planificar les necessitats de comunicació lineals.

3.5.1.4. Planificar les necessitats de comunicació.

3.5.1.5. Planificar de les infraestructures de garantia dels serveis bàsics.

3.5.2. Garantir la resiliència de les infraestructures.

Es vol tenir l'avaluació, el control i el seguiment que permeti assegurar la continuïtat i seguretat de les infraestructures existents al territori més enllà de la seva vida útil programada. El repte se centra a computar les reserves econòmiques de recursos per assegurar el manteniment i la reposició (entès com amortització tècnica) de les infraestructures.

ACCIONS

3.5.2.1. Implantar el Pla de resiliència de la Garrotxa 2017-2027.

3.5.2.2. Planificar el manteniment, reposició i millora de les infraestructures.

3.5.3. Gestionar la distribució territorial d'infraestructures i serveis.

Tenir control i distribució efectiva de les necessitats temporals de noves infraestructures o de substitució de les existents, de manera anticipada a la necessitat real.

Cal estar preparat i haver pensat el que necessitem per evitar imposicions o la implantació d'infraestructures no volgudes, supèrflues, innecessàries o sobredimensionades per la nostra realitat. Més enllà d'aquesta visió elevada, el repte també busca tenir controlada i determinada la distribució territorial dels serveis assumint que això té implicacions importants en l'equilibri territorial.

ACCIONS

3.5.3.1. Crear una comissió de definició de les infraestructures que tenen un interès territorial.

3.5.3.2. Desplegar completament les infraestructures bàsiques.

3.5.3.3. Crear un programa de repartiments de càrregues i beneficis dels polígons.

3.5.3.4. Fomentar el canvi de model urbanístic imperant.

3.5.3.5. Millorar la coordinació municipal en la prestació de serveis bàsics.

3.5.3.6. Fomentar la jardineria sostenible i la xerojardineria.

3.5.4. Gestionar els riscos per augmentar la resiliència.

Els riscos i les situacions crítiques augmentaran en un futur sobretot pels efectes derivats del canvi climàtic, i això comportarà l'increment de la inseguretat i fallades de tot tipus de serveis. Veiem que cal estar preparats i tenir organització i eines per poder respondre a aquesta realitat, per això aquest repte proposa la creació i manteniment de les planificacions i les eines lligades a la gestió de les emergències (TTR i CEGAR).

ACCIONS

3.5.4.1. Desplegar l'àrea d'emergència i protecció civil del CCG.

3.5.4.2. Redactar i mantenir un pla general multirisques de la comarca.

3.5.4.3. Redactar, revisar i aprovar els DUPROCIM dels municipis.

3.5.4.4. Redactar, aprovar i revisar el PAS.

3.5.4.5. Potenciar la coordinació i el suport als serveis d'emergències operatius.

3.5.4.6. Assegurar el manteniment de les emissores del CECAT (xarxa RESCAT).

3.5.4.7. Coordinar les ADF i la Federació.

3.6 Serveis en equilibri amb el territori

OBJECTIU OPERATIU 3.6.

POTENCIAR EL DESENVOLUPAMENT DE SERVEIS QUE APORTIN EQUILIBRI AL TERRITORI.

Aquest objectiu busca la gestió i desenvolupament d'activitats econòmiques al territori, diferents de les industrials i que aportin i comportin una millora en l'equilibri territorial i la sostenibilitat.

REPTES

3.6.1. Desenvolupar els plans de turisme sostenible (CETS)

El repte proposa trobar, generar i potenciar eines i estratègies que permetin la planificació avançada d'infraestructures que puguin ser necessàries per al territori. Cal anticipar-se a la necessitat i avaluar de manera efectiva els riscos, les amenaces i avantatges que comporten, per això, el repte vol disposar d'un pla que ha d'actuar com a full de ruta en un futur immediat.

ACCIONS

- 3.6.1.1. Establir el model de governança de la CETS.
- 3.6.1.2. Posicionar la CETS com aglutinador de la gestió turística.
- 3.6.1.3. Integrar la mobilitat en l'experiència turística.
- 3.6.1.4. Potenciar l'experiència de la natura com valor territorial.
- 3.6.1.5. Implicar l'usuari en la conservació del territori.
- 3.6.1.6. Augmentar el valor del sector turístic.
- 3.6.1.7. Potenciar el desenvolupament del sector turístic.
- 3.6.1.8. Reconèixer i valorar la salut i els hàbits saludables.

3.6.2. Disminuir les externalitats directes i indirectes en la prestació dels serveis.

Aplicació a les activitats econòmiques de serveis del Codi de gestió sostenible desenvolupat pel programa Líder.

ACCIONS

- 3.6.2.1. Redactar / revisar el docu de sostenibilitat.

3.7 Mobilitat sostenible

OBJECTIU OPERATIU 2.5.

INNOVAR EN EL MODEL DE MOBILITAT I GESTIONAR LA TRANSICIÓ DEL MODEL CAP A LA SOSTENIBILITAT.

És un objectiu complex que interacciona amb molts d'altres (metabolisme social, energia, desenvolupament, equilibri territorial, ...). Avui en dia es plantegen nombroses innovacions sense que tinguem un coneixement prou bo dels resultats, per això és imprescindible seguir treballant per assolir un objectiu consistent al més aviat i possible.

REPTES

3.7.1 Gestionar el model de mobilitat actual per fer-lo més accessible i eficient.

Avançar d'una mobilitat individual motoritzada cap a una mobilitat col·lectiva i, en tot cas, sense emissions directes. L'objectiu del repte se centra que el 2030 es redueixin en un 50% els desplaçaments amb vehicles contaminants. L'avaluació es planteja sobre el ritme de canvi dels usuaris del transport individual al transport públic.

ACCIONS

- 3.7.1.1. Redactar el Pla integral de mobilitat de la comarca.
- 3.7.1.2. Gestionar el transport intracomarcal per fer-lo més eficient, afectiu i accessible.
- 3.7.1.3. Gestionar el transport intercomarcal per fer-lo més eficient, afectiu i accessible.
- 3.7.1.4. Establir sistemes comunitaris per desplaçar-se a la feina.
- 3.7.1.5. Habilitar espais per a la circulació restringida als vehicles individuals, zones de pacificació del trànsit.
- 3.7.1.6. Generar un diàleg participatiu, obert, transparent, de la construcció de la "variant" Olot-túnel de Bracons, per arribar a un acord en la minimització de l'impacte ambiental.

3.7.2 Experimentar en noves propostes de mobilitat per catalitzar la transició cap a la sostenibilitat.

El pas cap a una mobilitat sostenible no té un manual d'ús i requereix nombrosos processos d'adaptació que impliquen proves i errors, és a dir, ens porta a provar processos i models diferents i veure'n l'eficàcia. En aquest moment el repte es planteja avaluable en relació amb el nombre de proves posades en funcionament per canviar el model de sostenibilitat.

ACCIONS

- 3.7.2.1. Establir circuits segurs per a la mobilitat no motoritzada i a peu.
- 3.7.2.2. Dificultar i encarir l'aparcament i entrada als centres urbans.
- 3.7.2.3. Establir xarxes de bicicarril segures i practicables entre tots els municipis i els polígons industrials.
- 3.7.2.4. Estudiar la possibilitat de disposar de connexions ferroviàries connectades amb la xarxa general ferroviària.

SOM PAU I ALIANCES

L'EIX PAU I ALIANCES té el propòsit d'articular la coordinació i comunicació municipal i transsectorial a través de la governança oberta, transparent i participativa per esdevenir un territori resilient.

4.1 Governança participativa i transparent

OBJECTIU OPERATIU 4.1.

AUGMENTAR LA PARTICIPACIÓ I LA TRANSPARÈNCIA EN LA PRESA DE DECISIONS.

Aquest objectiu justifica en si mateix la mateixa existència del Fem Garrotxa tal com s'ha plantejat l'encàrrec per part de la presidència del CCG. Per tant, el repte busca canviar el model de governança i les relacions entre l'Administració i la ciutadania cap a models de gestió molt més oberts i transparents, en què cada actor pugui reclamar el compliment dels seus drets, però alhora es responsabilitzi clarament dels seus deures.

REPTES

4.1.1. Assegurar la inclusivitat i la transparència de la informació rellevant per a la governança.

S'entén la corresponsabilitat en les accions públiques com la manera de poder assegurar la regeneració efectiva del model social.

ACCIONS

- 4.1.1.1. Seguiment de les liquidacions dels municipis i del destí dels recursos públics
- 4.1.1.2. Establir sistemes de taxes que tinguin en compte criteris socials i ambientals
- 4.1.1.3. Publicar memòries de funcionament anual.
- 4.1.1.4. Promoure l'existència i avaluació dels plans de govern del mandat vigent.
- 4.1.1.5. Modernitzar i digitalitzar els procediments de l'administració.

4.1.2. Articular una xarxa transsectorial, descentralitzada i distribuïda, per a la presa de decisions en relació amb el PEP-G i el desenvolupament territorial.

Totes les ciutadanes i els ciutadans en el marc del projecte han de ser conscients dels seus drets, així com dels seus deures i, en aquest sentit, la participació en els grups d'anàlisi i decisió es considera imprescindible per al futur.

ACCIONS

- 4.1.2.1. Crear grups de treball interdisciplinaris segons els objectius operatius i diversitat de participació en aquests.
- 4.1.2.2. Desenvolupar estratègies conjuntes, obertes i col·laboratives (HUBS).
- 4.1.2.3. Fomentar la governança descentralitzada, celebrant trobades per abordar solucions transversals i complexes.

4.1.3. Incrementar la corresponsabilitat i la cogestió entre l'administració i els diferents sectors.

Les relacions entre l'Administració i els ciutadans han d'avançar en la línia d'incrementar la participació i la interacció entre uns i altres per donar resposta directa i efectiva a les necessitats canviants a què ens va portant el canvi global.

ACCIONS

4.1.3.1. Crear i constituir consells de poble a cada municipi de la comarca.

4.1.3.2. Enfortir les associacions de veïnes i veïns.

4.1.3.3. Desplegar estratègies conjuntes, obertes i col·laboratives (HUBS).

4.2 Drets i justícia social

OBJECTIU OPERATIU 4.2.

GARANTIR I MILLORAR ELS DRETS I JUSTÍCIA SOCIAL.

Aquest objectiu vol contrarestar el model individualista que actualment conforma les nostres relacions socials. Ens cal un canvi per percebre de manera clara que: a més dels drets que cada un de nosaltres tenim, el fet de viure en societat determina l'existència d'uns deures que no es poden negligir si es busca el bé de la col·lectivitat.

REPTES

4.2.1. Defensar i consolidar els drets i deures de la ciutadania.

Reconèixer els drets individuals de les persones i valorar l'equitat entre els municipis i els seus residents. Les persones han d'exigir els seus drets al mateix temps que han de complir els deures de la vida en societat.

ACCIONS

- 4.2.1.1. Empadronar les persones nouvingudes per agilitzar l'accés als serveis i facilitar el procediment d'arrelament.
- 4.2.1.2. Acollir, regularitzar i acompanyar amb garanties totes les persones nouvingudes.
- 4.2.1.3. Fer equitativa la vida en els pobles petits respecte dels grans.
- 4.2.1.4. Corresponsabilitzar-se dels drets i deures de la ciutadania.

4.2.2. Enfortir les polítiques de justícia social i de participació.

Millorar la capacitat de participació de la població en les decisions públiques, i l'equitat i garantia en el tracte rebut per les administracions. Es proposa avaluar el repte en relació amb el nombre d'actuacions traduïdes a les 5 llengües amb més nombre de parlants, a la comarca, després del català i el castellà, el nombre de menors tutelats a l'any i l'aplicació diferencial de l'IBI.

ACCIONS

- 4.2.2.1. Adaptar la informació d'acord amb la diversitat lingüística i cultural.
- 4.2.2.2. Potenciar accions per aprofitar la diversitat.
- 4.2.2.3. Evolucionar les actuacions dels serveis judicials.

4.2.3. Desenvolupar una estructura de justícia restaurativa liderada per actors locals.

La justícia que s'aplica actualment té uns procediments llargs i complexos que volen ser molt garantistes i que, en determinats moments, sobrepassen les necessitats i la realitat de les actuacions que han de resoldre. Per això es proposa desenvolupar fórmules creatives que alleugereixin les actuacions, sense rebaixar les garanties i que ens permetin resoldre problemàtiques amb l'acord explícit de les parts.

ACCIONS

- 4.2.3.1. Fomentar que la justícia resolgui els conflictes de manera creativa.
- 4.2.3.2. Crear una fundació tutelar (mentoratge) i de suport.
- 4.2.3.3. Utilitzar l'IBI per prevenir i distribuir l'especulació immobiliària i compensar.

4.3 Comunicació plural i veraç

OBJECTIU OPERATIU 4.3.

DIVERSIFICAR I POTENCIAR ELS CANALS I MITJANS DE COMUNICACIÓ.

La comunicació esdevé una eina imprescindible en el desenvolupament del projecte; no obstant, aquí no s'aborda la comunicació únicament com una estructura reglada i en mans dels mitjans de comunicació, sinó que es vol oberta a la població en general i a canals no reglats formalment. Això comporta un risc evident, com es pot veure en l'ús i abús de les xarxes socials. Malgrat tot això, l'aposta per treballar és ferma i clara.

REPTES

4.3.1. Assegurar la pluralitat i diversitat informativa.

L'articulació formal del repte i la seva avaluació passa per la creació d'un observatori dels mitjans d'informació comarcals. El repte busca cobrir tota la diversitat existent, la utilització del llenguatge respectuós i que promogui la pluralitat de veus de la comarca, entre d'altres

ACCIONS

- 4.3.1.1. Promoure l'esperit crític en les professionals de la informació.
- 4.3.1.2. Diagnosticar l'estat de funcionament del sector a la comarca.
- 4.3.1.3. Fomentar l'associacionisme dels professionals.
- 4.3.1.4. Garantir una estratègia comunicativa que tingui en compte la diversitat.
- 4.3.1.5. Incorporar una secció de notícies i novetats a la plataforma de ciència ciutadana.
- 4.3.1.6. Utilitzar vocabulari neutre i en genèric.
- 4.3.1.7. Crear un observatori dels mitjans de comunicació.

4.3.2. Garantir la veracitat informativa.

Els informadors no poden prendre partit en els debats públics ni els conflictes, sinó que cal que donguin una visió de mediació i facilitació, potenciant el debat. És important donar rellevància a les certeses i als fets comprovats, demostrables i irrefutables i no entrar en el terreny de les especulacions i suposicions. L'avaluació del repte es farà amb les aportacions de l'observatori sobre els mitjans de comunicació de la comarca.

ACCIONS

- 4.3.2.1. Gestionar els debats públics de manera responsable sense sensibilitzar ni reaccionar.

4.3.3. Garantir la comunicació inclusiva.

La informació ha de garantir que és accessible en vocabulari, format i contingut per a tota la població. L'avaluació del repte es farà amb les aportacions de l'Observatori sobre els mitjans de comunicació de la comarca.

ACCIONS

4.3.3.1. Fer que la informació que està exposada sigui accessible i clara, tant pel contingut com pel format.

4.4 Institucions articulades i àgils

OBJECTIU OPERATIU 4.4.

AUGMENTAR L'AGILITAT, ADAPTABILITAT I ENXARXAMENT DE LES INSTITUCIONS PÚBLIQUES.

En el marc del projecte que ens ocupa, no hi ha cap altra solució que millorar la gestió de l'Administració en la línia de tot el que recull aquest document. Cal fomentar l'intercanvi i les aliances entre diferents actors de la mateixa Administració per desenvolupar projectes de manera compartida i col·laborativa. La mateixa realitat es proposa per als actors polítics i la definició de les polítiques públiques.

REPTES

4.4.1. Adaptar i agilitzar l'Administració pública per fer front al context del canvi global.

El canvi global portarà l'Administració a unes exigències i sistemes de treball per als quals no està preparada, per tant, cal accelerar el procés de canvi i adaptació a la nova realitat.

ACCIONS

- 4.4.1.1. Destinar recursos a executar el Fem Garrotxa.
- 4.4.1.2. Garantir el funcionament de l'ODSG.
- 4.4.1.3. Desplegar sistemes eficients de comunicació amb l'Administració.
- 4.4.1.4. Establir sistemes de taxes i tarifes ambientals i socials.
- 4.4.1.5. Establir sistemes d'imputació d'impostos que considerin les millores socials i ambientals.
- 4.4.1.6. Redactar i aprovar plans de mandat (PAC i PAM).

4.4.2. Fer l'administració més transparent i oberta.

Les accions i actuacions que fa l'Administració estan sotmeses a la publicitat determinada per la llei, això no obstant, és evident que els sistemes de comunicació i els nivells de transparència han de millorar de manera efectiva.

ACCIONS

- 4.4.2.1 Desenvolupar un espai interactiu d'avaluació de la transparència on es rebin queixes i propostes a les quals es doni resposta de forma àgil.
- 4.4.2.2 Establir una comissió de transparència independent que analitzi la transparència i obertura de l'Administració.

4.4.3. Coordinar de manera transversal i col·laborativa les diferents administracions perquè treballin per objectius en lloc de fer-ho per departaments.

L'organització actual de l'Administració no ajuda en la resolució de problemes complexos; l'organització per departaments fa que aquests es tanquin en si mateixos i no analitzin ni proposin solucions globals. Aquesta dinàmica amb la realitat actual ha de variar si volem donar solucions sistèmiques.

ACCIONS

4.4.3.1 Promoure el treball conjunt entre departaments.

4.4.3.2 Facilitar espais orientats als reptes, per generar estratègies transversals i coordinar accions.

Governança

Els processos de diagnosi, diàleg i presa de decisions entre tots els actors implicats en el tema i/o regió en qüestió.

Objectius de Desenvolupament Sostenible

Els 17 objectius mundials acordats per tots els països del món, per aconseguir un futur millor i més sostenible per a totes les persones. Els ODS són previstos per a l'any 2030.

Regeneració

L'augment de la complexitat d'un sistema arrelat a un lloc. Implica l'augment d'interrelacions per poder encaminar el sistema cap a un estat molt més resilient.

Resiliència

La capacitat adaptativa d'un sistema (persona, organització, sector, territori) davant d'un xoc o un estrès (intern o extern), per tal de mantenir o millorar les seves estructures i funcions.

Sostenibilitat

Un paradigma de desenvolupament que està enfocat a "no empitjorar", o sostenir, la integritat social, ecològica i econòmica actual del sistema en qüestió.

FEM SI SOMS GARROTXA, FEM GARROTXA! GARROTXA

www.femgarrotxa.cat

info@femgarrotxa.cat

[@femgarrotxa](https://www.instagram.com/femgarrotxa)